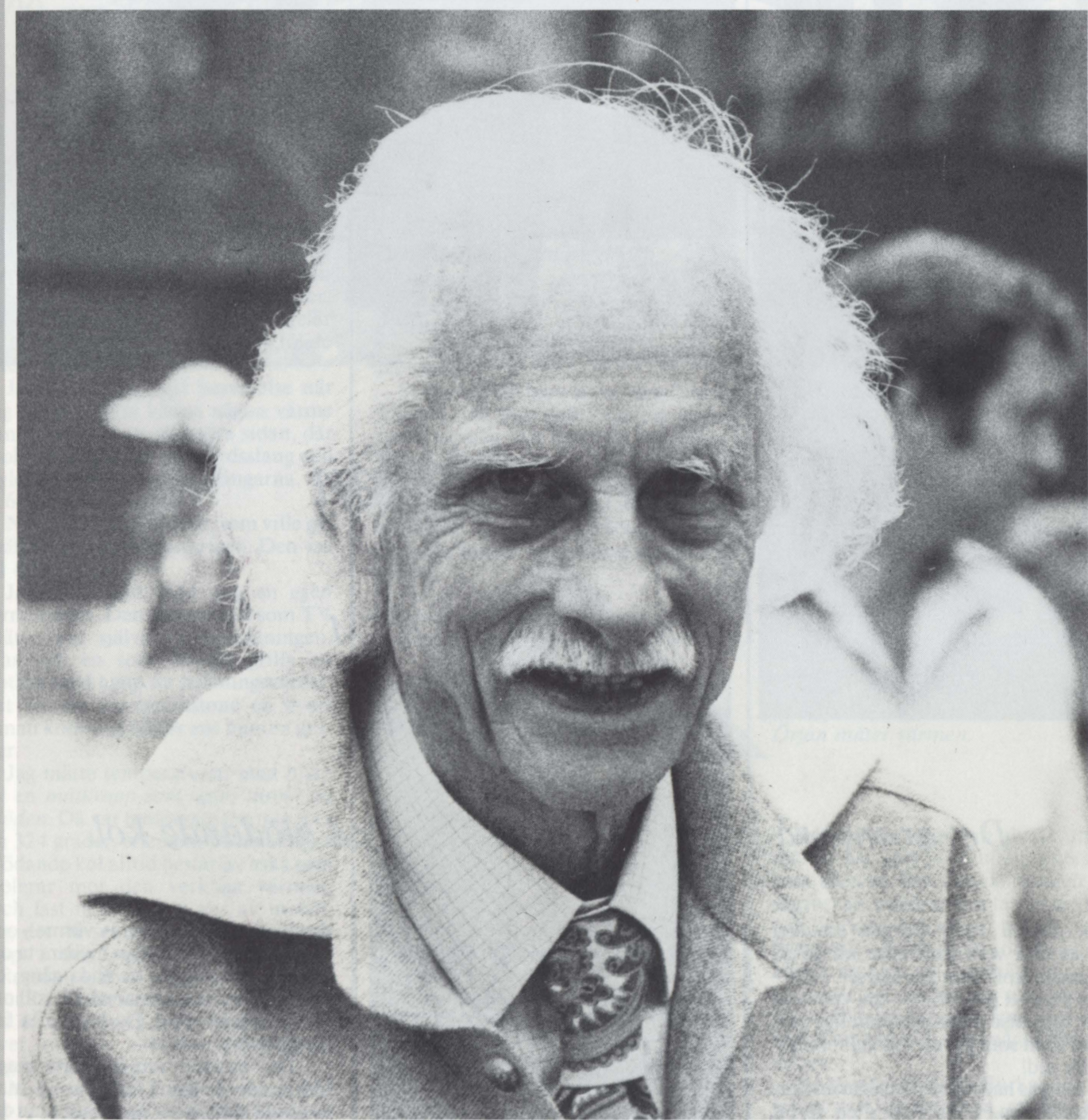

SÖKAREN

nr 1

1984 ÅRGÅNG 21

PRIS 12:00 INKL MOMS

SÖKAREN HANDLAR OM LIVET

I detta nummer: Eldgång igen! Zen-konferens. Sir George Trevelyan (bilden). Jesu uppståndelse. Moseböckerna. M m.

Eldgångsbluffen

Av ÖRJAN BJÖRKHEM

Foto Åke Cyrus

Det är inte så farligt att gå 2–3 steg på glödande kol.

Amerikanen Tolly Burkan erbjuder sig att lära vem som helst att gå på glödande kol. Han ger kurser i det – efter bara ett par timmar kan vem som helst mobilisera den egendomliga psykiska kraft som gör att man blir okänslig för eld!

I somras hade Tolly Burkan en kurs i Stockholm. I en villa i en förort samlades cirka sextio människor för att få uppleva miraklet att gå över glödande kol. Flera av dem var journalister.

– Det är verkligen farligt att gå över glödande kol, sa Tolly Burkan. Men

den som en gång gjort det, har därigenom för all framtid blivit kvitt sin rädsla!

Jag var inte särskilt rädd till att börja med – men blev det inför anblicken av Tolly. I det varma rummet var han nämligen iklädd tjocka läderkängor och raggsockor. Den direkta effekten måste bli en ordentlig fotsvett, som naturligtvis skyddar bra mot värme. Och om experten själv anser det nödvändigt med sådana säkerhetsåtgärder, så måste det verkligen vara farligt.

– När du tar första steget, kommer

du att stå inför en vägg, av värme – och av rädsla, sa Tolly. Kan du bara ta dig igenom den väggen en enda gång, då vet du att det inte spelar någon roll om du får brännblåsor. Du har i alla fall besegrat din rädsla!

– Det handlar om en sorts magi, förklarade Tolly. Tror man att man kommer att bränna sig, då gör man det också. Vet man att man inte kommer att göra det, då klarar man sig. Det räcker med att hela tiden upprepa att man går på sval mossor eller fuktigt gräs. Då får man inga brännblåsor och behöver aldrig vara rädd.

– Jag har lärt över 3000 personer att gå över eld, men bara en gång har någon blivit skadad. Det var en norrmann som brände sig för att pressen var där och fotograferade.

Tolly upprepade flera gånger att ingen fick fotografera. Snart var nog många räddare för fotograferna än för elden...

Alla fick underteckna förbindelser att de gick över kolen på egen risk.

600 grader varmt?

Tolly krattade ut den glödande kolen i en liten matta, två gånger en meter stor.

En reporter från TV-programmet Magasinet riktade en komplicerad digitaltermometer mot glödbädden och konstaterade att kolen var 624 grader Celsius varma.

Alla höll varandra i händerna och sjöng. Sedan gick Tolly, hans hustru Peggy och deras två barn över den glödande mattan. Barnen sprang över, men Tolly skred långsamt. Ungefär hälften av de sextio deltagarna följde efter, så även jag.

Jag kände närmast besvikelse när jag knappt hann känna någon värme innan jag kom ut på andra sidan, där Tolly stod med en trädgårdsslang och kylde av fötterna på eldgångarna.

600 grader varmt?

När alla hade gått över, som ville gå, mätte TV-temperaturen igen. Den var då 400 grader.

Jag hade tagit med mig en egen termometer. Den temperatur som TV mätte, var själva värmestrålningen. Var och en som försökt grilla en kotlett med hjälp av strålningsvärme, vet att det tar åtminstone en kvart innan kotletten håller ens hundra grader.

Jag mätte temperaturen med hjälp av en mätropp som lades direkt på glöden. Då var temperaturen inte mer än 324 grader, eftersom utsidan av ett glödande kol alltid består av aska som isolerar mot den verkliga värmen. Och fast mätroppen var av metall, tog det 40 sekunder innan den kom upp i den verkliga temperaturen. Eftersom själva eldgången inte var mer än två meter lång, tog det mindre tid än en och en halv sekund att gå över, och det var inte underligt att ingen brände sig.

Men också 324 grader är varmt. För att ta reda på hur varmt det blev i en riktig fot hade vi konstruerat en konstgjord fot. På hällen av en gammal träsko fästes mätroppen. Över spikades en mycket lätt fuktad wettextasa fast. Den motsvarar ganska exakt den döda överhud som vi har som sula

Sally Burkan krattar i glöden.

på foten.

Sedan var det bara att ta "steg" med träskon. De som gick över tog maximalt tre steg, två med den ena foten och ett med den andra. Då den konstgjorda foten tagit sju steg, motsvarande fem meters promenad, var temperaturen 46,8 grader! Efter fjorton steg (tio meter) var temperaturen 79 grader.

Örjan går över glöden.

Ett bedrägeri

Riktig eldgång är farlig för den oförberedde. Då är det inte som i Stockholmsförorten, där vem som helst kunde gå utan några förberedelser. Riktig eldgång görs som en religiös ceremoni och i vördnad för det obegripliga – inte som ett sätt att tjäna pengar på godtrogenhet. För timlönen för arrangörerna var god. De tog in över tiotusen på fyra timmar.

Det är inte farligt att gå några få steg över glödande kol så som skedde på Tolly Burkans kurs. Man hinner inte bränna sig. Tolly Burkan och hans eldsvandring är ett bedrägeri – om det är avsiktligt låter jag vara osagt.

Örjan mäter värmen.

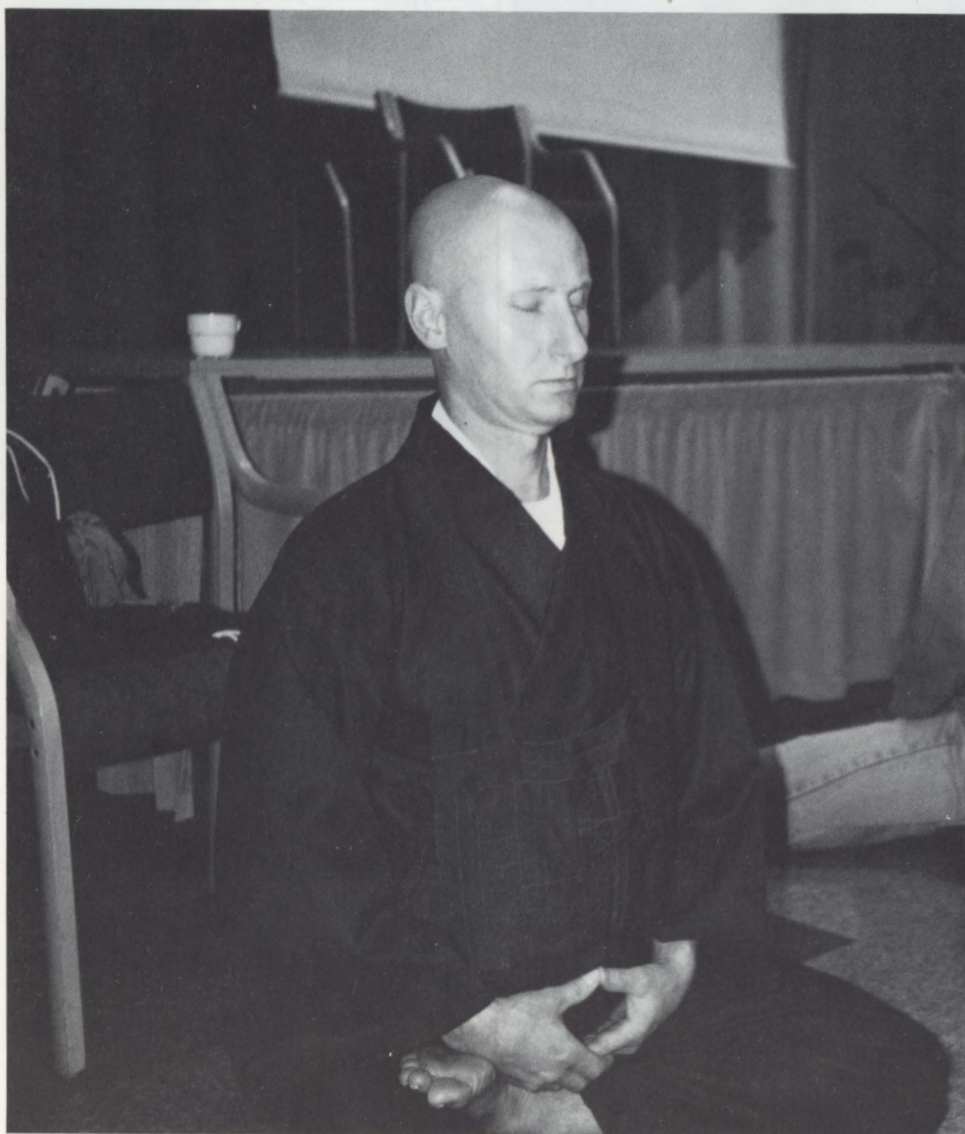
Det är inte svårt att förstå att så många har gått på bluffen, eftersom hela showen före eldsvandringen avsåg just att inskräpa hur farligt det var, och de flesta fick säkert också "verkliga upplevelser". Vem som helst kan känna sig som en övermänniska, om man inte vet om att det som skett är något alldeles naturligt som vem som helst kan klara av utan några förberedelser.

Jag menar att Tolly Burkan utnyttjar ett verkligt fenomen, ett fenomen som faktiskt finns och i stor utsträckning är oförklarligt.

Anm Fil mag Örjan Björkhem är religionspsykolog, författare och journalist.

Zen-konferens i Stockholm

Av ÅSA FREIJ

LAURENT KALTENBACH MEDITERAR

Zen-buddhismen sprider sig i västerlandet. Den växer även i Sverige. För drygt ett år sedan var Roshi Philip Kapleau, västvärldens ledare för den linje av zen som kallas Rinzai, på besök i Stockholm. (Se Sökaren nr 10, 1982!) Han höll föredrag, seminarium och meditationsövningar. Efter hans besök grundades en Rinzai-zen-grupp. Rinzai-zen är den vanligaste formen av zen i USA, där Kapleau har sitt huvudcenter. I Europa är Soto-zen mest praktiserad och har huvudkvar-

ter i Frankrike, där grundaren Maitre Taisen Deshimaru bodde från mitten av 60-talet till sin död i april 1982.

Nu har även Soto-zen presenterats i Sverige. I mitten av oktober hölls en zen-konferens i Stockholm, i Bryggarhuset på Norrtullsgatan. Det var dessutom ett kortare program i Uppsala. Arrangör var Studio för Episk Dramatik & Psykodrama, bakom vilken döljer sig några zen-vänner, Margareta Henriksson, Anna Britta Blau och Augustin Schauermaun från Gäv-

Zen är en väg att finna inre frid.

Zen innebär en radikal sinnesförändring, en revolution i vårt liv.

I oktober presenterades Soto-zen på en konferens i Stockholm med flera hundra deltagare.

le, Uppsala och Stockholm respektive.

I Gävle och Uppsala finns små grupper av zen-meditatörer, och efter konferensen startades en grupp också i Stockholm.

Konferensen var uppbyggd kring zen-munken Laurent Kaltenbach från Frankrike, som dagligen i femton år studerat för mästaren, den europeiska rörelsens grundare, Deshimaru.

Laurent höll ett introducerande föredrag om zen, svarade på frågor och ledde za-zen, som zens "sittningar" eller meditationer kallas.

Det två dagar långa programmet, som avslutades med en stillsam fest, innehöll introduktioner till många aspekter av zen. Det visades Karate och Aikido, Zen Iaido (svärdets väg) och makrobiotisk matlagning. Det gavs också tillfälle för de intresserade att fördjupa sig mer i någon eller några av dessa kunskaper under längre workshops.

Aikidon leddes av Peter Spangfort från Aikidoklubben Budokwai i Stockholm. Han berättade att Aikido har sitt ursprung i österländsk försvarskonst att utveckla kropp och själ till en enhet. Den sägs ha olika innebörd för olika människor. Den kan vara främst en koncentrationsövning, övning i flexibilitet, i samspel, i rörlig-

het, i avvärjande av konflikter, motion osv. Den är också allt detta och en rörlig meditationskonst eller ett fritt flöde av energi.

Karate har i stort samma innebörd – den bygger på koncentration och energiflöde samt ödmjukhet. Liksom de andra zeninfluerade sporterna utövas den bara i självförsvar och som ett system för andlig och fysisk fostran och möjligtvis som tävling, men aldrig för anfall.

Tålmod sägs vara den enda förutsättningen för att kunna lära sig karate.

Den makrobiotiska matlagningen leddes av Karen och Steven Acuff från Ulricehamn. Den bygger på balans mellan yin och yang; i det här sammanhanget innebär det balans mellan sammandragande och utvidgande, eller tung och lätt, föda.

Att förklara vad zen är, är inte lätt. Zen förklaras oftast med allt det inte är. Det är varken filosofi, askes eller andlighet, stod det i konferensprogrammet. Arrangörerna menade att zen innebär en radikal sinnesförändring, en hel revolution i vårt liv. Zen är en praktisk övning, en väg att finna sann inre frihet.

Undervisningen går ut på att man sätter sig i riktig sittställning, meditationsställning med rak rygg, så att inte energiflödet hindras. Man koncentrerar sig på hållningen och andningen. Man har inga speciella förväntningar, utan med öppet sinne intar man "uppvaknandets hållning".

Alltsedan Buddhas tid har denna undervisning gått vidare från lärjunge till lärjunge i en oavbruten tradition. 1967 förde Taisen Deshimaru den från Japan till Frankrike. Deshimaru är den enda österländska zen-lärare som bott och verkat permanent i Europa.

Margareta Henriksson från Gävle är den enda svensk som studerat regelbundet för roshin Deshimaru. Hon har några veckor varje år i tio års tid rest till centret La Gendronnière i Loiredalen för att lära av sin roshi. Och hon kan nu kalla sig boddissattva, en lägre civilmunktitel.

Deshimaru invigde La Gendronnière 1979 som det första zen-templet i västerlandet.

– Zen-templet ligger på en gammal egendom med sekelgamla träd, en stor park, ängsmark och en damm, berättar Margareta. Det är mycket vackert. En stor meditationshall, s k dojo, har byggts. Den gamla herrgården har renoverats och nya bostäder har byggts för deltagarna i kurser som anordnas av den internationella zen-rörelsen, "Association Zen Internationale".

La Gendronnière är dock inte det enda stället där man praktiserar zen i Europa enligt Soto-skolan. Inte mindre än 120 centra har grundats

sedan roshi Deshimaru slog sig ned i denna del av världen. Och snart ska det också vara möjligt att öva zen på flera platser i Sverige tillsammans med likasinnade, menar Margareta. Hon tror på zens möjligheter att, som hennes lärare sagt, lösa den moderna civilisationens kris, inte bara på djupnivå inom varje individ, utan också för hela mänskligheten. Den som är intresserad, kan vända sig till henne på adress Fredriksdalsvägen 10 A, 802 28 Gävle, tel 026-11 17 69, eller till Studio för Episk Dramatik & Psykodrama, Sveavägen 112, Stockholm, tel 08-31 90 85. Det finns också en zen-grupp i Uppsala, som leds av Anna Britta Blau, tel 018-10 74 85.

Att det verkligen finns ett stort intresse för zen kunde Sökarens reporter konstatera vid konferensen i Stockholm, som var mycket väl besökt. Enligt Augustin Schauermaun hade mellan 500 och 600 personer besökt någon av de olika aktiviteterna.

Vad beror det ökade intresset för zen på? frågade vi den gästande munken och föreläsaren Laurent Kaltenbach. Har det att göra med det kaos vi upplever i världen i dag?

– Ja, säkert har det med det att göra, säger Laurent. Och zen är en träning som passar västerlänningar.

– Varför det?

– Därför att den inte utesluter eller ser ner på andra religioner. Det finns inga motsättningar mellan zen och någon religion. Man kan ha vilken religion man vill och ändå praktisera zen. De flesta religioner behöver fördjupas, de har fastnat i gamla dogmer. Zen kan hjälpa till att nå kärnan som finns och är densamma i alla religioner.

– Du kallar zen träning, inte reli-

gion. Jag har hört några, bl a författaren Gary Zukav, kalla den psykoterapi av hög klass.

– Zen är varken det ena eller det andra. Zen är zen, eller såväl religion som filosofi, psykologi och terapi, fyller Augustin Schauermaun i.

Och Margareta Henriksson tillägger att alla kroppsterapier har sitt ursprung i zen liksom alla budosporter, aikido, judo m fl. Zen berör livets alla områden. Det är därför vi även har makrobiotisk matlagning och aikido på det här seminariet.

– På vilket sätt kan zen hjälpa oss att vända den negativa trenden i världen med krig och våld och miljöförstöring?

– Genom att den visar oss vägen inåt. All förändring måste börja inne i människan. Zen hjälper oss komma till våra rötter, svarar Laurent.

– Så vi är goda innerst inne då?

Laurent ser leende på mig med förvånat höjda ögonbryn, som om svaret vore självklart och han inte väntat sig att någon kunde ifrågasätta det. – Hans engelska "yes" lät närmast som "jo-men-visst"!

Jag påpekar att inte alla anser det så självklart. Mycket av det vi ser med våra egna ögon verkar inte ha plats för någon godhet alls, och det finns kända psykologer som menar att människan bara styrs av djuriska drifter.

– Det ytliga döljer det goda, säger Laurent med samma vänliga självklarhet.

– Vilken är då den bästa vägen för oss att ändra oss?

– För mig är den förstås za-zen, säger Laurent, men tillägger att han har stor respekt för exempelvis fredsrörelsen och miljörörelsen. Sådana engagemang utesluter, liksom religionerna, inte att man praktiserar zen.

PROVMEDITATION FÖR KONFERENSBESÖKARE
(Bilder Åsa Freij.)

SVERRE HOLMSEN

kosmopolit, mystiker

Teckningar av Agda Holmsen

Efter ett liv i ofta mycket avsides trakter av världen har författaren Sverre Holmsen slagit sig ned i Helsingborg. Där har Peter R Meyer träffat honom.

– "Vi har evigheten på oss, men inte en sekund att förlora" har du skrivit i en av dina böcker, Sverre. Vad betyder det?

– Det betyder att jag måste ta vara på varje ögonblick och göra det bästa av det, inte tro att eftersom jag har evigheten på mig, så kan jag låta allting gå. Tvärtom skall det sporra. Det skall vara så att om man tror på livets fortsättning, så blir det intressant att göra något av livet. Men om en människa inte tror på en fortsättning, utan tror att vi lever här bara en kort tid och att allt sedan är slut, då kan det

lätt hända att hon blir slö och inte bjuder till att använda ögonblicken.

– Lever du som du lär?

– Det är vad jag försöker, men alla människor har ju svårigheter, ingen är perfekt, ingen är helt kunnig. Okunnighet är vår största fiende.

– Du har gett ut 17 böcker, och flera av dessa är översatta till främmande språk: engelska, tyska, italienska, spanska, holländska, polska, norska, danska. Hur kommer det sig att du blivit så mycket översatt?

– Kanske är det för att jag inte är provinsiell utan kosmopolitisk, och

LIV ÄR TRANSITORISK MYSTERIERESA, UTAN BÖRJAN UTAN SLUT, GENOM X DIMENSIONER.

ATT LÄRA GENOM DIREKT OCH PERSONLIG ERFARENHET GER ALLTID RESULTAT.

FÖRVERKLIGANDE ÄR ÄKTA RELIGION; ALLT DET ANDRA ÄR BARA FÖRBEREDELSE.

PÅ FRÅGAN "VAD ÄR TAO?" SVARADE DEN VISE: "VANDRA VIDARE!"

KRISTUS OCH MUHAMMED GRÅTER TILLSAMMANS I PARADISET. DERAS LÄROR ÄR MISSFÖRSTÅDDA OCH FÖRVANSKADE.

EN RESENÄR SLUTAR ALDRIG ATT LÄRA.

Ur Morialand

då är det lättare att få kontakt med läsare utanför Sverige.

– Har du översatts för att det är betydande böcker du skrivit?

– Jag är ganska säker på att åtminstone en av mina böcker längre fram kommer att räknas som en mycket betydande bok, inte därför att jag har skrivit den, utan därför att den har ett innehåll som är oerhört aktuellt för hela mänskligheten.

– Vilken bok är det?

– Det är "De upplysta horisonterna" om baha'i-religionen. Det ligger många års arbete bakom den.

– När började du skriva?

– Jag började när jag bodde med min familj i djungeln på ön Tahiti i Stilla havet. Det enda från civilisationen som vi hade, var en djungelkniv, en såg och en yxa samt kanske några småsaker. Vi levde helt primitivt under tre år i djungeln. Jag hade inget papper, för det är ju en civilisationsprodukt, som man inte kan åstadkomma utan vidare, så jag skrev på palmblad och tillverkade mitt bläck av avocadokärnor som jag brände. Det var väldigt tungt att arbeta så. Men jag hade en god vän, en kines, som bodde på några mils avstånd vid kusten. Han hade en liten primitiv djungelaffär med djungelhöns och stenugn där han bakade bröd osv. Han sa till mig: "Skriver du på blad? Ja men du kan få papper av mig." Jag fick då omslagspapper att skriva på. Det var en väldig förbättring.

– När var detta?

– Det var vid 30-talets början. Jag kom till Tahiti den 13 januari 1929, 23 år gammal. Men jag hade då varit ute på sjön sen jag var 16 och besökt Kanada, Japan, Alaska och Kalifornien. San Francisco brukade vara mitt högkvarter.

– Du är ju född i Sydafrika.

– Ja. Min far var något av en äventyrare, liksom mina morbröder. De hamnade alla i Sydafrika. Min morbror Viktor kom dit först och började driva en ranch där. När så min far som ung kom dit, fick han sina första lärospår av honom. De var ute och prospektade för bland annat guld och diamanter. Det finns en mängd roliga och intressanta historier från den tiden. Vi har bevarat många familjehistorier i min släkt.

Sverre läser ur en av sina böcker:

"Mors och fars berättelser från min tidigaste barndom stämmer i huvudsak med mina egna minnen, de som kommer till i ett slags drömtillstånd. Det är minnen så levande att jag inte längre kan erkänna den vanliga tidsuppfattningen. Det förflutna och till och med det framtida kan ibland vara mera väsentligt och påtagligt levande närvarande i nuet än det man enligt klocka och kalender kallar nu.

I den verklighet jag uppfattar är tiden inte förgänglig, utan ett ständigt vibrerande i sig allt innehållande nu, en värld med innebörd och innehåll, en kärnvärld med dimensionskarakter. Ja, jag kan mycket väl föreställa mig tiden som en fjärde dimension.

För den som spränger rummets och klocktidens gränser, öppnar sig ett obeskrivligt tjugande och oförstörbart universum. Det ligger förborgat i minnet, det stora minnet, vars gränser är

okända. Och ibland är minnet kristalliskt. När våra kroppar sover, frigör vi oss en smula i en djupare och omätbar värld. Men det enda vi vanligtvis minns av våra upplevelser bortom det mätbara är förvirrande intryck från tröskeln till den där föga kända men högst verkliga världen."

– Av alla dina böcker är Morialand, som kom ut 1953, den som jag tycker bäst om. En hel del partier har jag strukit under och funderat över. Du skriver på ett ställe att du efter bästa förmåga undviker förflyttningar, eftersom de för dig är förknippade med vissa olustkänslor. Men få författare har rest så mycket som du. Hur gick det ihop?

– Jag har velat vara bofast, men har av det så kallade ödet kastats ut på resor, från det jag föddes i Sydafrika: till Norge, till Sverige, sen ut på sjön. När jag så försökte slå mig ned i djungeln och odla bananer för att leva ett liv i lugn och ro, då kom en orkan och svepte bort alltsammans. Det blev uppbrott och återfärd först till Amerika, sedan till Europa. Efter det senaste världskriget – som man får hoppas är det sista – var det meningen att vi skulle resa tillbaka till Stilla havet, men då kom en orkan vid marockanska kusten och kastade upp oss på klipporna och krossade allt vi ägde, 30 års arbete och cirka 4 000 böcker som man nästan hade svält ihop till under årens lopp. Detta betydde att jag inte kunde resa tillbaka till djungelns ro, utan fick gå barfota ett år med familjen i Marocko – och lära.

Sverre läser ur "Morialand":

"Som osynlig strövar jag i en skuggig gränd. Där är en smula trängsel. Många burnusklädda män är på väg till gemensam andakt. De tar mjuka toffelsteg som vandrade de i öken-sand.

Emot mig lunkar en vitskäggig patriarktyp i ljus ylleburnus. Han har stav i handen. Jag tänker att så såg Abraham ut. Han är tre steg ifrån mej. Han ser rätt fram men visar inget tecken på att väja. Två steg... Han ser mej tydligen inte. Jag står kvar. Hända vad som hända vill. Ett steg till... Hans svartbruna ansikte är outgrundligt. Han blinkar inte ens. Kapuschongen hänger ner över hans panna. De djupa ögonen åt tätt inpå mej. Jag ser hans skägg som ett myller av vita trådar. Jag känner något som måhända kan kallas rysning, och i samma moment går mannen tvärs igenom mej som vore jag luft. Som vore han luft.

Omedelbart efter det inträffade vänder jag mej om för att kontrollera. Jo,

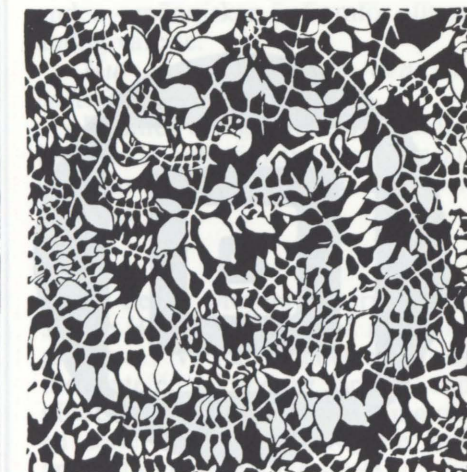

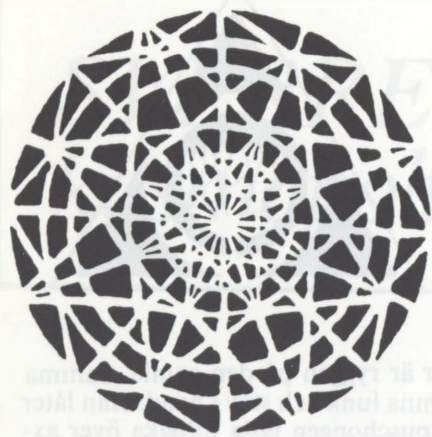
där är ryggen på den gamle. Samma jämna lunk och stav i hand. Han låter kapuschongen falla tillbaka över axlarna med ett svep av vänsterhanden. Jag skyndar fatt honom. Samlar mej i ett slags trosvisshet om att när den ena världen kan gå genom den andra, så är det sannolikt att den andra kan gå genom den ena. I nästa ögonblick går jag också mycket riktigt rätt igenom Vitskägg bakifrån.

Försöket känns inte särskilt alldagligt; men det lyckas, det är spännande, och det ger mej en ökad säkerhetskänsla; så är det, och varför skulle det inte kunna vara så? Inte märkvärdigare än det man ibland upplever i drömmen.

Dröm? Jag nyper mej för skojs skull i armen. Samtidigt hörs inombords en röst som säger att jag inte skall vara vidskeplig.

Vi stannar mitt för en bar med vidöppna portar. Därinne skymtar väldiga vinfat och blänkande flaskor. Två bistra män bakom en bleckskodd disk tappar upp rött och vitt vin åt små baskerhuvade sjömän i slitna kläder. En klädelegant, tämligen fet herre med många ringar på sina skära fingrar står i portöppningen och äter gröna oliver. De ligger i en hög på ett ovalt porslinsfat som han håller i vänster hand. Varje oliv är spetsad på en tandpetare. Det fete har god mor-sand.

gonaptit. I jämn ström stoppar han in de salta kulorna i sitt röda gap, tuggar snabbt och spottar kärnor utåt gatan. Jag står helt nära honom med Vitskägg vid min sida. Kanske även gamlingen för ett ögonblick är road av snabbtuggarens dallrande kinder och lustigt guppande mustasch. Guld blixtrar i olivslukarens mun, och han spottar en kärna som går rätt igenom mej. Det känns inte det minsta obehag.

På fatet ligger bara tre oliver kvar och jag kan inte motstå experimentet att försöka ta en av dem. Ser mitt pekfinger och tummen fatta trästickan i en av dessa oliver, men hur jag än klämmer och lyfter har det ingen verkan. Som att försöka lyfta en skugga. Oliven ligger orörlig. Och så plötsligt – oväntat, nästan chockat – far handen med de många ringarna genom min hand, och alla tre oliverna försvinner i guldmunnens gap.

Den fete går nu in med det tomma fatet och ställer det på disken. Jag följer honom och medan han står där bland baskermännen vet jag att han tänker be om ett glas öl. Han måste vara en törstig lättåtkomlig själ. Han utstrålar sitt inre begär så starkt att jag faktiskt ser ett glas öl sväva som i ett dis framför hans mun. Men han måste

vänta en stund eftersom bartendern har händerna fulla med bestyr längre bort i rummet. Olivmannen slickar otåligt sina salta läppar. Som ett experiment försöker jag med min tanke påverka honom att beställa ett glas rött vin i stället. Jag står nära honom. Koncentrerar mej och upprepar: *Vino tinto, vino tinto*, ett glas *vino tinto*!

Men det misslyckas. Han beställer i alla fall ett glas öl. Jag fortsätter dock envist mitt försök att påverka honom. Bartendern öppnar en kran vid disken och låter ljusst öl sakta sippra ner i ett stort glas. Då kastar jag om min tanke med all kraft till bartendern: Nej, nej *vino tinto, vino tinto*, ett glas *vino tinto*!

Med en brydd min sätter han ifrån sej det halvfyllda ölglaset. Sömnigångaraktigt vänder han sej om mot en stor tunna, fyller ett glas med rött vin och ställer det framför den fete som ser en smula undrande ut. Utan vidare tömmer han glaset och jag hör honom säga på franska:

'Besynnerligt, monsieur, jag beställde öl men när ni stängde ölkranen flög det i mig att jag ville ha vin i stället. Och se, mycket intressant, ni läste min tanke och gav mej mycket riktigt vin.'

'Jag förstår inte franska', señor, säger den bistre bartendern på spanska.

En av sjömännen översätter nödtorftigt, och fransmannen beställer ännu ett glas *vino tinto*, medan han lyser av glädje över sin telepatiska kraft.

Innan jag drar mej utåt gatan har han ännu ett fat oliver framför sig.

'Jag älskar den här stora, feta sorten', säger han och spottar ett regn av kärnor rätt igenom mitt bröst.

– Du föddes ju av norska föräldrar i Sydafrika, och sen flyttade du till Norge och därefter till Sverige.

– Ja, och efter det blev det fyra år av resor mellan Japan, Alaska, Amerika, Centralamerika, mest som sjöman, men jag var också laxfiskare och försökte mig på att vaska guld i Kanada. Och jag var med och byggde järnvägen i skogarna och Klippiga bergen däruppe. 1926 kom jag hem till Sverige. Då var jag tjugo år och försökte mig på litet av varje i det gamla landet. Men så fick jag en väldigt lust att resa till någon av öarna i Stilla havet. Jag hade läst en bok av Jack London, som jag hittat en regnvädersdag i en butik på Main Street i Vancouver, Kanada. När jag läste om hans äventyr i Stilla havet, kändes det som om jag en dag skulle komma att hamna där, och så blev det. Jag hade då med mig min första hustru, Margit Holm från Nora.

Hon var tillräckligt äventyrslysten för att försöka. Det har jag skrivit om i boken "Ön bortom synranden". Och det var alltså där jag började skriva, på palmblad.

– Var har du trivts bäst?

– De största upplevelserna har jag haft på Tahiti. Många västerlänningar har fått Tahiti till sitt själsliga hemland: Gauguin, Jack London, Robert Louis Stevenson, Somerset Maugham och många andra konstnärer och författare har påverkats oerhört av Tahiti.

– Vad var det där som attraherade dig?

– Framför allt atmosfären. Det finns nånting i luften, som naturligtvis kommer framför allt från människorna där, som lever på ett sätt som är ganska okänt bland européer. Man kommer närmare en större verklighet. Den största verkligheten är ju den osynliga verkligheten, personligheten hos människorna, den utstrålning som kommer från psyket. Denna finns hos dessa polynesier så starkt att människor blir som pånyttfödda när de kommer dit. De som är mottagliga, framför allt konstnärer och författare, blir starkt påverkade.

– Hur har allt ditt resande kunnat förenas med ditt familjeliv?

– I stort sett har det gått bra, fast det är klart att det kan vara påfrestande för familjemedlemmar. Men både min första och min andra hustru har helt varit med på resor och äventyr, ja, de har eggat mig. Till och med Lena, vår dotter, har gjort det. När vi hade haft det där skeppsbrottet i Marocko, var det första hon sa dagen efter: "När skall vi resa vidare? Nu skall vi väl över Sahara, och då skall vi väl ha åsnor och mulor i stället för hästar, för jag har hört att hästar inte duger i öknen." Hon var fem år då. Hon ville resa vidare direkt efter skeppsbrottet.

Sverre läser ur en av böckerna:

"År 1929 levde jag nio månader på den egendomliga ön Makatea i Tuamotokipelagen. Vid min ankomst dit visste jag emellertid föga eller intet om hur ön hade uppstått. Men så hände något märkligt. Det var en av mina första dagar på ön, när jag strövade ensam i Makateas djungelskog. Jag blev sittande i trädens djupa skugga, stilla funderande och undrande inför det gåtfulla i denna för mig okända oceaniska natur. Det var då det hände. Jag kände mig glida in i ett självförglömmelsens tillstånd, flyta in som en del i en underbar musik och sköna regnbågsfärger.

Plötsligt var jag inne i en värld av

upplevelser som inga ord kan beskriva. Jag fick intryck av att uppleva årmiljoner, öns tillblivelse, utvecklingshistorien, den ständigt fortgående skapelsen, havets alla liv, korallerna och vår egen urhistoria. Jag såg det väldiga dramat, hur arterna förändrades i ett ständigt nät av orsak och verkan, hur i början till synes likadana livsfrön utvecklades till olika arter och att livsfrön som efter miljoner av år skulle utvecklas till människa redan i sitt tidigaste stadium latent innehöll det fantastiska, det kärnmysterium, det som är människan.

Samma princip föreföll mig gälla andra arter ur havet. Alla livsfrön verkade redan från begynnelsen vara bestämda för sin art under ständig utveckling släktled efter släktled. Vad jag upplevde kändes på intet sätt som dröm eller inbillning. Det hela var klar och djup upplevelse, vilken delgavs mig ur en för mig oförklarlig kunskapskälla.

Jag förstod att jag hade oerhört mycket att upptäcka, att lära, att försöka se allt i ett sammanhang och en helhet och att i varje människoöde ingår den globala historien. I varje skopa havsvatten finns droppar från alla hav, i varje ögonblick rör sig alla tider. Vi är alla släkt. Vi är alla krafter i ett sammanhängande nät av orsak och verkan. Vi är alla individuellt och globalt medansvariga genom tankar, ord och handlingar.

Upplevelsen antydde att det finns ett stort minne som sträcker sig bortom kalendertid, individens egen lilla jordatid, att varje människa och hela släktet under årmiljoner har ladats i sitt inre med upplevelser och erfarenheter vars frukt är vad jag förslagsvis kallar det binära minnet, dvs det individuella plus det kosmiska. Historia är minne, det är kunskap och liv. Minnet är inte bundet till tid eller rum. Därför är det oförstörbart, detta som är tingens väsen, den större odödliga andliga verkligheten.

Människa, djur, växt och mineraler syntes mig genomsyrade med minne, med historia. Hur länge satt jag där bland korallmonoliterna i skuggan av träden, hur länge varade klarsynen, eller vad man nu skall kalla fenomenet? Jag vet inte. Jag befann mig i ett själstillstånd, ett mysterium, bortom tid och rum. Det var som om en suverän och god intelligens strömmade igenom min omogna litenhet, som om den velat ge sig tillkänna som en tillgänglig kraft i det väldiga nätet av orsak och verkan och som om den öppnat en port till vidare insikt. När det hela var över, kände jag mig fylld av lycka och upplysning, och jag greps

Sverre Holmsen med en skulptur i tamanu – tahitiskt ädelträ. I bakgrunden en av hans målningar. (Foto Thomas Malm.)

av en brinnande önskan att i skrift kunna berätta för mina medmänniskor om vad jag erfarit."

Sverre berättar:

– Det som hände där var så värdefullt inte bara för mig utan också för många andra, men när jag skrev ned det, tvivlade jag på att det skulle få en förläggare. Vi saknade pengar och vi saknade mat, men jag var tvungen att skriva ned det, den saken fick gå före allting annat. Till min förvåning tog förlaget boken, som kom ut 1953.

– 1966, när jag bodde i Sigtunaskogen, ringde en doktor Lars-Erik Essén i Helsingborg, som har ett hälsohem, Vita Nova, i Mölle. Han har också ett bokförlag. Jag kände honom inte, men han sa i telefonen: "Vi har försökt få tag på flera exemplar av Morialand, för boken har hjälpt många patienter här. De har haft stor nytta av den, så jag undrar: Kan jag få trycka om den i en ny upplaga?" – Detta var alltså 13 år efter det första upplagan kom ut. "Ja visst, det går bra", sa jag, "bara jag får göra ett post scriptum, för det har hänt en del sen boken blev till." – "Ja, så gärna. Kom ner till Mölle!" Jag åkte ner till Mölle då. Där var ett 50-tal

patienter. Jag fick läsa litet ur det jag skrivit. Det var verkligen roligt höra att det kunde ha hjälpt människor.

– Du skriver i Morialand att "vårt inre är en dold oas, men det är väldigt svårt att hitta dit". Har du hittat dit?

– Ibland kan man känna att man har gjort det. Men det är så många år sedan jag skrev det som du citerar, så det är som nytt för mig. Jag har ju inte läst boken sen jag skrev den. Men det är riktigt: Varje människa har en oas inom sig – så känner man ibland. Det är när man är lycklig, när man lever i anden – människan är framför allt en andlig varelse.

– Hur skall man hitta den där oasen?

– Framför allt genom självständigt handlande och tänkande, genom att vara sin egen lampa, läsa, söka och lära fritt.

Anm Peter Meyers intervju med Sverre Holmsen bygger på radioprogrammet "Vi har evigheten på oss, men inte en sekund att förlora" som sändes den 13 juni 1981 och ingick i en serie om femton program med andlig förankring 1976 – 1981.

Har våra problem sin rot i tidigare liv?

Intervju med Ethlynn Luce

Av MARGARETA
SUNDGREN-DANELL

Hon "ser" tidigare liv och hur dessa inverkar på människors nuvarande känslor och beteenden.

Foto: Margareta Sundgren-Danell

– När jag har en person framför mig och iakttar honom, då händer något, inom mig som kan jämföras med att titta på en TV-skärm, där olika skeenden visas. Jag uppfattar händelser ur personens liv. Ibland får jag i början ett slags "faktaremsa" över honom.

– Jag faller inte i trans, utan vad som händer är väldigt enkelt och för mig naturligt. Och jag kan stänga av och koppla på den där "TV-skärmen", när jag vill.

– Tidigare, innan jag lärt mig koppla av skärmen, flödade intrycken från andra människor emot mig. När jag var ute på restaurang eller konsert, kunde jag roa mig med att titta på andra människors levnadshistoria. Det var spännande, men påfrestande i längden, så jag kunde inte fortsätta med det.

Den som säger detta är Ethlynn Luce, som besökte Stockholm i slutet av augusti och talade över ämnet "Karma, reinkarnation och ditt livsmönster" under ett veckoslut i ABF-huset. Arrangör var Bertil Wosk.

Ethlynn berättar att hon redan som barn "såg" mer än sina kamrater. När de lekte kurragömma, visste hon var

alla hade gömt sig och brydde sig därför aldrig om att leta efter dem, utan nöjde sig med att ropa fram en och en och beskriva deras gömställen. I skolan visste hon frågan redan innan läraren hade ställt den.

– Till en början trodde jag att alla upplevde det så, men ganska snart insåg jag att jag var ensam om det.

Ethlynn anser att hon har förmågan att använda sig av "högre mentala dimensioner" och därigenom "se" människors tidigare liv och hur dessa inverkar på deras nuvarande känslor och beteenden. Utifrån den kunskapen kan hon ge förklaringar till människors problem och vägledning för framtida handlande.

Ethlynn är terapeut. Hon tar emot klienter för att hjälpa dem med deras livsproblem. Det är mest människor med relationsproblem, t ex svårigheter i äktenskapet, som vänder sig till henne.

– När jag lyssnar på en klients berättelse får jag i allmänhet en förnimmelse, en bild av hur problemet skall lösas, och när orsaken till problemen ligger i tidigare liv, "ser" jag även det. Många av våra nuvarande relationer

har påbörjats i tidigare inkarnationer, vilket kan vara förklaringen till att vi inte förstår varför vi känner sympati eller antipati för någon person.

Ethlynn är en terapeut som framhåller människans möjligheter.

– Vi kan skapa vårt eget öde, säger hon. Vi har alla möjligheter i världen att förändra oss själva så att vi kan göra allt det som vi drömmer om att kunna göra men inte vågar eller tror att vi är för gamla för att börja med.

– Tänk vad en sådan livshållning skulle kunna leda till!

Reinkarnationstanken är väsentlig för Ethlynn. Hon anser att det nuvarande livet är resultat av tidigare gjorda erfarenheter – och det man lär sig nu, det tar man med sig till nästa liv. Hon "vet" att själen är odödlig och återkommer i nya fysiska kroppar.

– Många barn minns tidigare liv och pratar gärna om det. Men de vuxna uppmuntrar inte detta, utan bortförklarar tyvärr alltihop som fantasier.

– Det finns i huvudsak fyra olika sätt att minnas tidigare liv, säger Ethlynn: Intuitivt minne – plötslig klarsyn, när man vet att så är det; spontant minne – uppträder främst hos barn;

regression – minnen som kommer upp genom lättare hypnos; samt klärvoajans – psykiskt minne.

Flera bland publiken i ABF-huset kunde berätta om egna och om barns erfarenheter från tidigare liv. Det vanligaste tycks vara att man anser sig känna igen främmande platser, känner att man varit där förut, vet hur det ser ut bakom hörnet...

Men Ethlynn har ingen fullständig kännedom om sina egna tidigare liv!

– Jag anar väl, säger hon. Men för mig personligen är det förflutna ointressant. Det är viktigare att leva i nuet. Jag är nöjd med mitt arbete att kunna hjälpa andra, och det räcker för mig.

En av Ethlynns klienter i Sverige är Anna (fingerat namn). Anna har en höftsjukdom. Hon har hela sitt liv utkämpat en inre kamp mellan att utträtta något "stort" för andra och att leva avskilt i frihet och måla. För några år sedan började hon arbeta med utvecklingsstörda barn, vilket hon vantrivdes med. Det var då sjukdomen bröt ut.

Ethlynn säger att Annas liv idag styrs av en tidigare inkarnation i Grekland, långt före Kristus. Då växte hon upp i en välbärgad, privilegierad samhällsklass och levde ett behagligt liv. Ethlynn kan berätta en mängd detaljer om detta liv. Men Anna fick se hur de lägre samhällsklasserna levde, blev illa berörd av detta och ville ägna sig åt att hjälpa dessa olyckligt lottade. Hon grundade ett barnhem som hon gav all sin tid och kraft.

Under flera liv därefter har Anna, styrd av sina känslor från livet i Grekland, tagit ansvar för andra människor, säger Ethlynn. Hennes sjukdom är ett resultat av att hon "bränt sitt ljus i båda ändarna". Nu måste hon lära sig självkännedom, ägna sig åt sig själv och känna oberoende, som hon innerst inne längtar efter men har svårt för.

Anm Fil kand Margareta Sundgren-Danell är akupunktör.

Livet är en tragedi för de människor som känner och en komedi för dem som tänker.

Jean de la Bruyère

Säga vad man vill, så finns det dock en sorts kärlek som består varje prov. Den är trofast, den är alltid lika stark och den varar hela livet. Det är egenkärleken.

Jean-Paul Sartre

Magnetbehandling vilar på vetenskaplig grund

Professor Lindahl slår professor Larsson på fingrarna.

Ingenjör Ivan Troëng har dömts i hovrätten för sin försäljning av terapimagneter, som vi berättade om i nr 9, 1983. "Hälsosamt kvacksalveri" rörde det sig om, ansåg de höga juristerna.

Hovrätten tog bland annat del av ett sakkunnigutlåtande från Lars Gunnar Larsson, som är professor i onkologi vid regionsjukhuset i Umeå. Larsson betecknar magnetbehandling mot sjukdomar som kvacksalveri.

Då har man alltså fått vetenskapens ord på att behandlingen med magneter inte har någon som helst verkan? Så synd om Troëng... Men – som Fröding skrev – *vad som är sant i Jena är bara dåligt skämt i Heidelberg*. Vad som är sant i Umeå är "totalt irrelevant" i Linköping!

Ivan Troëng har fått professorn i ortopedisk kirurgi vid universitetssjukhuset i Linköping Olov Lindahl att skriva ett utlåtande om värdet av magnetbehandling.

Lindahl förklarar att Umeå-professorns sakkunnigutlåtande är *helt värdelöst* och att denne inte tagit del av den omfattande vetenskapliga litteraturen rörande magnetterapi.

Magnetbehandling vilar på god vetenskaplig grund, anser Lindahl. "Endast den som helt saknar kunskaper på området och aldrig använt denna behandlingsmetod kan komma till slutsatsen att det är fråga om kvacksalveri."

Lindahl har läst litteraturen, och han har själv provat magnetbehandling på patienter.

Det är ett starkt inlägg som Lindahl skrivit. Han erinrar om att den officiella medicinen vid flera tillfällen tidigare har nedvärderat nya och ovanliga behandlingsmetoder utan att ha något kunskapsunderlag för detta – ett exempel är akupunkturen, där Socialstyrelsen först förbjöd läkare att använda den men sedan tvingades till en helomvändning.

Det medicinska etablissemang

kräver, påpekar Olov Lindahl, dubbelblindtest för alla "oliktänkande" och för nya metoder som man inte tror på, när det gäller bevisning, men för de egna behandlingsmetoderna krävs detta sällan – man har alltså en dubbelmoral. (Dubbelblindtest innebär att man jämför behandlingsresultat hos två patientgrupper med samma sjukdom, där den ena gruppen får den behandling som skall testas, medan den andra får en verkningslös behandling. Varken läkaren/forskaren eller patienten vet vilken grupp patienten tillhör.)

Lindahl meddelar att forskning "utan varje tvekan visar att magnetfält har en klar effekt på en rad biologiska fenomen hos människor, djur, växter, cellodlingar och mikroorganismer".

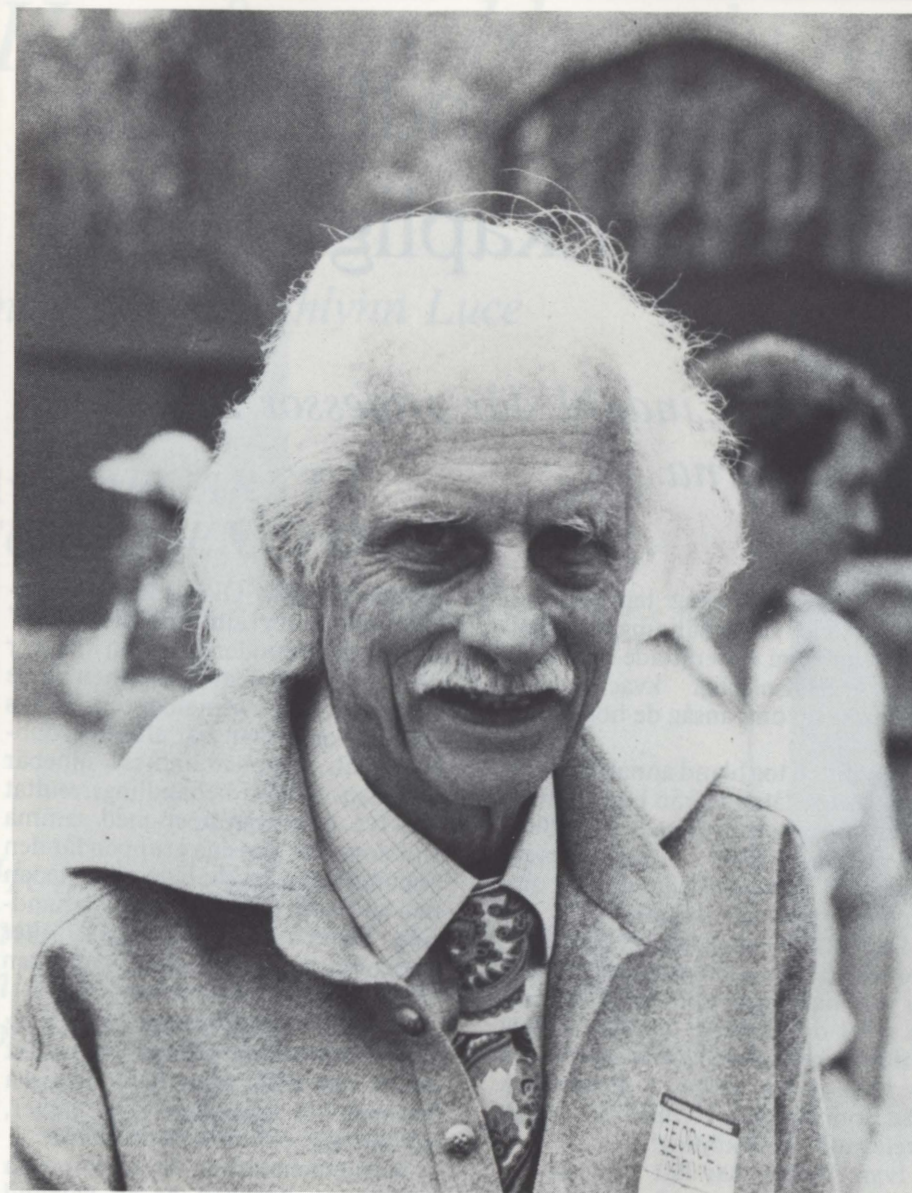
Magnetbehandling för att förbättra läkning av benbrott är en välkänd metod inom ortopedisk kirurgi.

Beträffande effekten av magnetbehandling mot cancer anser Lindahl att den inte kan anses säkerställd men att det är fullt rimligt tänka sig att sådan effekt finns och att en rad experiment som gjorts tyder på att magnetbehandling borde ha viss gynnsam effekt på cancer hos människor.

"Personligen skulle jag inte tveka att pröva magnetbehandling om jag fick cancer", skriver Lindahl. "Jag skulle vara betydligt mindre tveksam till denna behandling än till den normalbehandling som ges vid våra cancerkliniker."

Hur kan nu magnetfält främja hälsan? Lindahl skriver bl a: "Alla celler i biologiska organismer omges av en cellvägg, och cellen är för sin näring beroende av att 'föda' kan passera in genom cellmembranen liksom att 'avfall' kan passera ut. Vid störningar i cellväggens genomsläpplighet försåras dessa processer. Genom att magnetfält förbättrar passagen genom cellmembraner, erbjuds en generell förklaring till effekten av dessa fält."

SM

Sir George Trevelyan är en känd och omtyckt New Age-personlighet. 1982 fick han i Stockholm motta det s k alternativa nobelpriset (Right Livelihood Award) för sina insatser som andlig folkbildare. Han deltog i konferensen om mänsklig enhet i England förra året och intervjuades av en av de svenska deltagarna.

Intervju med nya tidsålderns mystiker Sir George Trevelyan

Av
LEIF
ERIKSSON

Sir George Trevelyan betraktas som New Age-rörelsens fader i England. Han har sedan slutet av 50-talet anordnat kurser på temat människans och universums andliga natur med syftet att utröna meningen med livet. Jag träffade honom på den 10:e konferensen om mänsklig enhet, som hölls i Coventry, England i somras och frågade honom hur hans verksamhet började och varför han gav sig in på ett så kontroversiellt område.

Han berättade att han efter andra världskriget blev lärare inom den vuxenutbildning som använde gamla herrgårdar till "korttidsinternatskolor". Veckoslutskurser och kurser på en eller två veckor hölls där. George Trevelyan blev rektor för en sådan skola, Attingham Park. Där var han verksam i 25 år, till sin pensionering 1971. Han gavs stort utrymme att experimentera med olika slags kurser.

George Trevelyan var intresserad av andligt sökande, fast han växt upp i en agnostisk familj, där man aldrig gick i kyrkan och aldrig talade om andliga ting. Under kriget kom han i kontakt med Rudolf Steiners tänkande och fick sina ögon öppnade för människans och universums andliga natur. På Attingham Park började han på försök anordna kurser i andliga ämnen, såsom "vidgat medvetande", "döden – det stora äventyret" och "universums andliga natur". Detta var i slutet av 50-talet och början av 60-talet.

Han ledde alla dessa kurser själv.

Sir George berättar:

– Jag upptäckte att när jag ville lära mig något, då kunde jag också entusiasmera och inspirera andra. Så jag startade kurser i ämnen som jag inte behärskade men ville lära mig. På så sätt tvingade jag mig att hålla tal i dessa ämnen. Jag höll ett inledande anförande och gav sedan ordet åt någon som var väl insatt i ämnet. Jag satte igång och ledde kurser i alla ämnen som jag själv ville tränga in i. Det var en lärotyd, som var väldigt rolig. Skolan fylldes till sista plats. En gång ville 150 personer boka plats i förväg, men vi hade bara 70 sängar.

– Det fanns alltså ett stort intresse för frågan om livets mening. Men styrelsen för det universitet som stödde vår verksamhet blev oroad och undrade om detta verkligen var godtagbar vuxenutbildning. De varnade mig och sa att det kunde komma kritik från skattebetalarna för misshushållning med allmänna medel. Men sedan de gett mig frihet att experimentera. Nyheten om skolan som hade andliga kurser spred sig, och folk kom

till oss från hela landet. Många som nu är välkända namn inom New Age-rörelsen fann varandra på min skola. Flera av dem är förresten talare på den här konferensen.

Wrekin Trust

– När jag så pensionerades 1971 efter 24 år på Attingham Park, hade vi ett register som omfattade över 1500 personer, intresserade av andliga kurser. Jag ansåg att vi inte bara kunde låta verksamheten upphöra. Därför startades Wrekin Trust, en stiftelse för undervisning om människans och universums andliga natur. Den fick namn efter det heliga berget Wrekin, som ligger i närheten av skolan.

– Men vi propagerar inte för någon viss lära, utan vill att våra elever själva skall hitta sin väg.

Det finns ju många andliga rörelser. Hur bär man sig åt för att skilja agnarna från vetet, hur avgör man vad som är gott och vad som är mindre gott?

Sir George svarar:

– Wrekin Trust vill vara en plattform för allt slags sökande. Vi gör en viss sovring, men vi inser att varje religion har haft sin esoteriska väg med andlig träning och initiering, som för de initierade öppnat kanaler till det enda visdomshavet. Religionerna har börjat med denna urgamla hemliga visdom, den esoteriska initieringen och träningen, och detta har tagit sig många uttryck, såsom kabbalan, tao, sufi-läran, tantrisk buddhism, esoterisk kristendom, alkemi etc. Alla dessa läror är, hur olika de än kan te sig, kanaler till samma visdom. Vi har haft kurser om alla dessa vägar.

– Det är en stor tragedi att dessa esoteriska vägar, denna mysterievisdom, har betraktats som irrläror. Varje religion har naturligtvis måst ha en exoterisk form som kunnat ges åt alla, eftersom mysterieläran endast var lämplig för ett fåtal som var mogna för den. Tragedin, speciellt inom kristendomen, är att den exoteriska kyrkan känt sig hotad av den esoteriska visdomen för att denna bland annat lärt att en människa kan ha direkt kontakt med den levande Kristus utan förmedling av präster, vilket det mäktiga prästerskapet inte

kunnat acceptera. Den esoteriska kunskap som undertryckts, är samma visdom som förmedlats av H P Blavatsky och Annie Besant inom teosofin och Rudolf Steiners inom antroposofin, och nu i vår tid i en mängd olika yttringar.

– Vi på Wrekin Trust förmedlar denna urgamla visdom, anpassad till vår tids medvetande.

Uppvaknande

– Vad som nu händer är, som jag ser det, säger Sir George, att vi människor börjar vakna upp till en holistisk världsbild. Vi börjar förstå att universum är en gigantisk tanke – och detta är faktiskt den första principen i den hermetiska visdomen från Egypten och Grekland. Det innebär att allt är en enhet varur liv, tankar och kärlek kommer från den första orsaken, det vi kallar Gud. Det innebär att allt liv är en enda ofantlig, odelad intelligens.

– Vi återupptäcker kunskapen att människans sanna jag är andligt, att det som kan säga "jag" i dig och mig i verkligheten är en andlig varelse, en gnista av det gudomliga ljuset, en droppe av det gudomliga havet. Denna andliga varelse tar sin boning i en fysisk kropp för att kunna fungera i denna värld av trög materia.

– Att inkarnera i en kropp är att nedstiga i ett tempel. Kroppen är i sanning ett tempel för den gudomliga varelse som är ditt odödliga och oförstörbara jag. Det är varje tempels funktion att vara en plats dit gudomligheten kan nedstiga i den materiella världen.

– Att vi, var och en, är en gudomlig gnista som inte kan förintas, innebär att jaget i dig och mig är något som alltid har funnits och alltid kommer att finnas. Det fanns innan du föddes, och det kommer att finnas sedan du befriats från din kropp. Med andra ord: Det är odödligt och oförstörbart. För jaget finns ingen död. Kroppen kan drunkna eller krossas eller skjutas, men detta frigör bara den oförstörbara varelsen, så att den kan komma tillbaka till ljusets rike, varifrån den nedstigit. Genom tidsåldrarna har du övat dig till att bli du och jag till att bli jag, eftersom jorden är den skola där vi går igenom dessa själsupplevelser.

Idéer

Men George Trevelyan understryker:

– Detta är inte en dogm som det förväntas att du skall tro på. Jag försöker inte tala om för människor vad de skall tro. Det rör sig om andliga idéer. Dessa kan inte bevisas, och därför behöver du inte tro på dem. Vad jag säger och själv har funnit är att det finns en metod för att utforska dessa världar. Den innebär att du tar till dig en idé för dess skönhets skull och gör den till din. Kan du inse att idén att du är odödlig är underbar i vår kultur med dess dödskräck? Ja, det är en fantastisk nyhet! Om den är sann, då förklarar den livet. Men – så kommer det kallt rationella förnuftet och säger: Nej, du får inte tänka så! Det där kan inte bevisas. Därför får du inte tro på det!

– Vad du kan göra – och detta är nyckeln – är att ta idén, införliva den med ditt tänkande och besluta dig för att leva som om du trodde på den och under tiden inte döma om den är sann eller falsk. Lev som om du trodde att du är en oförstörbar, evig, andlig varelse, en droppe av Gud som kommit till jorden och tagit boning i detta tempel med en bestämd avsikt. Lev så under en eller ett par månader! Du har alltså kommit ner i kroppen som nästan är som en grav, där du stängt in dig själv i de fysiska sinnena för att lära dig vissa saker under ledning av ditt högre jag. Tro inte på det, men låtsas att du tror på det! Lev som om du trodde på det! Följden blir att du gör stora framsteg i ditt liv. Du accepterar dig själv som du är, och du accepterar ditt liv. Du inser att de gudomliga makterna undervisar dig, och därför säger du "ja" och inte "nej" till alla dina problem. Du ber inte Gud att befria dig från en svår situation, utan du tackar Gud för att du kommit i den svåra situationen.

– Det är ingen idé att argumentera för eller mot dessa idéer, säger Sir George. Om du inte tycker om dem, så för Guds skull glöm dem! Låt oss inte slösa kraft på diskussioner! Men om du tycker om idéerna, då kan du välja att leva som om de var sanna – även om du inte kan bevisa dem. Vad som händer är att dessa levande idéer drar till sig en hemlighetsfull visshet. När du fortsätter att leva med dem, kommer du att veta att de är sanna. Du vet det på en djupare nivå. Du växer in i den övertygelsen genom att leva med dessa idéer. Detta är nyckeln till att upptäcka dessa världar som du inte kan väga eller mäta. Om du börjar tänka på detta sätt och förstår det holistiska perspektivet på världen, då framstår inte människorna som ett antal varelser, skilda från varandra,

utan som en enda stor varelse, en enda stor organism, i vilken vi alla är celler. Det är då en illusion att tro att du och jag är skilda från varandra. På en djupare nivå är livet i oss ett enda liv och den gudomliga gnistan en enda Gud. Gudomligheten i mig ser genom dina ögon in i sig själv i dig. Gnistan i dig är samma varelse som gnistan i mig, men du och jag har gjort olika erfarenheter vilka gjort dig till dig och mig till mig. Vi kan skilja oss på det personliga planet, men på ett djupare plan är vi egentligen en, delar av en organism där var och en av oss är en cell i mänsklighetens kropp.

– Du ser att denna idé skulle ha den största vikt för dig, om du levde efter den. Den skulle förklara livets mysterium, om den var sann. Eftersom världen är så hemsk och så galen, kan vi lika gärna handla som om den var sann, eftersom den ger oss tillbaka mening och hopp!

– En stor tanke, solsystemets organism med en högre intelligens än vår, är angelägen att människan vaknar upp innan hon förstör sin planet. Men vi har getts frihet av Gud att utvecklas till medskapare. Därför kommer inte de högre världarna att ta över här, innan vi kallar på dem. Men så snart vi kallar på dem efter att ha beslutat ändra vår kurs bort från egoism, rivalitet, girighet och fruktan, kan de sätta oss i förbindelse med en energi som är oövervinnelig. Och det är detta som faktiskt händer nu. Därför är denna tid så spännande. För många känns det kanske fortfarande hopplöst att försöka ändra på världen, men det är inte hopplöst. Det finns mycket att göra. Du kan genom eget beslut upphöra att vara ett offer för omständigheterna och bestämma dig för att samarbeta med de nya energier som väntar på att stråla in över planeten.

Holistisk världsbild

– Om du börjar tänka holistiskt, dvs ser allt liv som en enhet, då blir det helt otänkbart att döda, att stjäla, att luras, ja, att göra något av allt det hemska om människor gör mot varandra. Om vi vore från varandra avskilda individer, då funnes kanske något förnuft i dessa själviska handlingar – jag vinner och du förlorar – men om vi inser att var och en av oss

är gudomlig och en del av livets helhet, då kan vi inte längre förstöra något liv.

– Kom ihåg att dessa idéer är levande! De är inte bara akademiska idéer. Om du verkligen ser dem, då kan du inte längre döda. Då är det omöjligt att arbeta med slakt eller grymma djursporter. Då måste du ändra dig.

– Vad som händer är att den holistiska världsbilden håller på att ta över. Vad vi upplever är ett andligt uppvaknande. Vi söks av ett dynamiskt universum, och därför börjar vi vakna upp inför denna världsbild som är dynamisk och inte intellektuell och som säger att allt liv är en enhet. De som insett detta, börjar med vad vi kallar en alternativ livsstil. I stället för att exploatera den levande jorden inser vi att vi är en oskiljbar del av naturens helhet. Vi är det organ genom vilket planeten blir medveten. Vi finns inte här av en slump, utan vi är en del av planeten. Vi är dess förvaltare – som misslyckats kapitalt med förvaltandet.

Det nya samhället

Hur kommer då det framtida samhället, grundat på en holistisk syn, att gestalta sig? Sir George Trevelyan tror att det blir enklare än vi kan tänka oss, men att vi inte nu behöver fundera över detta.

– Kom ihåg, säger han, att vi samarbetar med en gudomlig kraft! En förvandlande och renande energi har frigjorts mot jorden under de senaste åren, och den verkar. Jag skrev om detta i boken *Operation redemption – a vision of hope in the age of turmoil*. Det pågår faktiskt en aktion, som i ett krig, för att rena planeten. Den har påbjudits av de högre intelligenserna. Och en energi för att harmonisera livet på planeten har frigjorts. Den kommer att höja vibrationsfrekvensen i materien och höja vårt medvetande. Den kommer inte att inkräkta på den mänskliga friheten. Du behöver inte följa den, utan kan välja att fortsätta i det gamla mönstret. Men i så fall kommer inte ditt medvetande att höjas, utan du blir kvar i den gamla vibrationsfrekvensen. Är du däremot beredd att komma i samklang med denna osynliga kraft, som du kan kalla kärlek – det finns ytterst inget annat ord för den – en kraft som harmonise-

rar liv på alla planeter, då kommer något att flöda genom ditt medvetande.

– I det nya samhället kommer det att bli relativt lätt att se på problemen holistiskt tillsammans. Om vi exempelvis satt i ett utskott som tänkte holistiskt, så var det otänkbart att diskutera djurslakt. Ingen av oss skulle kunna ta upp det. Vem skulle vilja slakta djuren? Ingen! Vissa saker kommer helt enkelt att upphöra vid en viss tidpunkt. Vi kommer inte att kunna förmå oss att utföra dem längre.

– Kom ihåg att det sker en vidgning av medvetandet nu! Vi befinner oss på tröskeln till ett högre medvetande. Vi är på väg från ett begränsat jag-medvetande till all-medvetande eller kosmiskt medvetande. Vad mystiker, invigda och upplysta – de visionära – har gjort genom tidsåldrarna, dessa sällsynta, speciella människor, kommer allt fler att kunna göra. Vi står på tröskeln till att mer eller mindre vidga vårt medvetande till ett kosmiskt medvetande och tänka med helheten, inte bara på helheten.

– Det är relativt lätt för oss att med intellektet förstå den holistiska bilden. Men allra mest spännande är idén att det individuella medvetandet är en droppe i medvetandeeceanen – så att när ditt intellekt och din hjärna inte längre finns, då kommer medvetandet, befriat från kroppen, att finnas kvar och vara en del av det eviga medvetandet. Medvetandet vidgas till att omfatta hela universum!

– Det är så döden kommer att vara: en frigörelse in i ljuset.

– Medvetandet i dig är en del av det eviga medvetandet. Detta inser du i meditation. Då lyfter du dig ur intellektets hjärnvågor till en form av tänkande som gör dig till en del av en ofantlig helhet. Det öppnar en möjlighet att intensifiera tänkandet och motta kunskap direkt. Du behöver inte längre gå igenom den strävsamma processen att läsa böcker och utföra vetenskapliga experiment. Det är så som de upplysta har fått sin kunskap. De kan sägas veta allt.

Gudarnas experiment

Men alla människor väljer ju inte att öppna sig för de harmoniserande energierna. Många kommer att leva kvar i det gamla egoistiska tänkandet som skiljer människa från människa, och dessa förfogar över vapen som kan förstöra allt, även planeten själv. Hur ser George Trevelyan på det?

– Jo, säger han, det verkar som om skeppet håller på att sjunka. Men jag ser det så här: Universum är en stor organism. Din organism är en del i organismen jorden, och jorden är en del i organismen solsystemet osv. Jorden kan liknas vid en körtel i en kropp. Denna körtel har blivit sjuk. Hur länge kan de högre varelserna i solsystemet tolerera denna sjukdom? Svaret är helt klart: inte längre. Därför har ordern getts att planeten skall renas och helas. Detta inkräktar i stort sett inte på vår frihet – men om vi skulle hota att förstöra allt liv på jorden, då skulle detta skada solsystemet och hela galaxen. Det finns en gräns för vår frihet, där den högre världen säger nej.

Det är en hoppfull vision som George Trevelyan beskriver.

Hans säger också att "mänskligheten är ett av gudarnas stora experiment". Jorden är en skola där målet är medvetandets utveckling och höjning, så att andliga varelser frambringas vilka i frihet kan bli Guds medskapare.

– Evolutionens långa experiment, säger Sir George, har medvetet inriktats mot denna tröskel, där vi människor står beredda att ta steget in i kosmiskt medvetande. Utvecklingen gör något som den aldrig gjort tidigare: i stället för att utveckla en ny form, vänder den sig inåt! Detta innebär att vi inte längre är slavar under omständigheterna, utan att vi väljer vår egen framtid som Guds medskapare.

– Mänskligheten tar nu steget från att vara en jordbunden art till att bli en kosmisk art. Vi kan med vår teknik tränga allt längre ut i rymden. Men de viktigaste resorna i universum är resorna in i oss själva, där vi vidgar

medvetandet till universellt medvetande. Detta innebär att ditt medvetande på ett ögonblick kan vara var som helst. Det handlar om att röra sig i tankens värld, den universella tankens värld, vari ditt medvetande är en droppe. Inget hindrar dig. Ditt medvetande befinner sig ögonblickligen där du riktar dina tankar, oavsett avstånd. Stjärnorna är i ditt medvetande, när du så önskar. Det verkliga sättet att upptäcka universum är genom denna förändring i medvetandet, där du förflyttar dig till tankens universella värld. På denna resa finns inga begränsningar. Det är detta som mästare, mystiker och vise har kunnat göra, och de har därigenom fått ögonblicklig kunskap. Rudolf Steiner kunde göra det, och många andra, men Steiner är speciellt intressant, eftersom han var vetenskapsman och försökte förklara sina andliga uppenbarelser i intellektuellt vetenskapliga termer.

Slutligen frågade jag George Trevelyan vilka de värsta brott är som mänskligheten, från det holistiska perspektivet, idag begår.

– Det sätt varpå vi behandlar djuren är fruktansvärt, sa han. Det drar ner hela mänskligheten och skapar en stor karmisk skuld genom slakt, djurfabriker och djurförsök. Det är också fruktansvärt hur vi exploaterar och förgiftar den levande jorden och förstör naturen.

– Bristen på kärlek är ett svårt brott. Men vad som händer nu är att en positiv impuls till kärlek, samarbete och varsamhet flyter genom hela mänskligheten. Detta ger oss hopp.

Anm Leif Eriksson är fil kand och arbetar på Studieförbundet i Göteborg, där han försöker utveckla nya former av alternativ folkbildning.

Sir George sade sig vara villig att komma till Sverige på en föreläsningsturné, om det fanns intresse. De som är intresserade av att anordna föredrag med honom kan ta kontakt med Leif Eriksson. Visas tillräckligt intresse, kan han inbjudas.

Sir George fotograferad på HUC -83 av artikelförfattaren.

Lennart Lidfors

Livet efter Domedagen

I USA har det på några få år vuxit upp en militant överlevnadsrörelse – The Survivals – Överlevarna eller Survivalisterna på en mer sofistikerad svenska. Filosofin är enkel och rakt på sak. En dag kommer Den Stora Smällen för civilisationen: kärnvapenkriget, jordbävningarna av magnituden 12 på richterskalan, jordaxelns tippning, syndafloden eller superviruset från högrisklaboratoriet. Buden är många, men överlevarna är rörande överens om att Domedagen är mycket nära.

Efter Domedagen finns det bara fyra kategorier av människor kvar. Grupper som har vapen och mat, vapen, mat eller ingenting. En tid efter Dagen D finns bara den första gruppen kvar. Grupp två har rövat sin mat från grupp tre och tillhör sedan den första kategorin. Eftersom det är enklast och mest just att tillhöra den första gruppen från början, så skaffar sig den militante överlevaren både vapen och mat i stora mängder.

Det blir moderna, effektiva eldhandvapen för närstrid, prickskytte och regelrätta kommandoräder, samt ljudlösa, men livsfarliga armborst när han inte vill röja sin närvaro i ett område. Konsten att hantera vapen, om det nu skall hänföras till konst, övas på speciella rancher, avlägset belägna i Kalifornien, men framförallt i Arizona.

Maten då? En mindre del är konserver och torkade produkter. Det mesta förefaller bunkras i form av frystorkat, som har låg vikt och mycket lång lagringstid. Det höga priset tycks inte avskräcka den sanne överlevaren, som lägger upp över ett års förråd av frystorkad mat för hela familjen.

Bill Pier är direktör för Survival Inc (AB Överlevnad). Det är ett varuhus som specialiserat sig på komplett katastrofberedskap, ett mångmiljonföretag som expanderar starkt. Man säljer allt från frystorkad mat till hela vindkraftverk. I utbudet finns braskaminer, energisnåla fåraherdekaminer för utomhusbruk, gamla hederliga

Vid en måttlig störning kan guld, silver och diamanter vara av värde. Men vid en total samhällskollaps behövs energi, föda och vatten.

Bill Pier

fotoenlyktor, vattenrenare, vakuumförpackade trädgårdsfröer, ormbettspaket, skyddsdräkter mot radioaktiv strålning, motionscykeldrivna (!) stenkvarnar och glassmaskiner (vi är ju i USA).

Man säljer även en uppsjö av praktiska böcker om alternativ energi, odling, energisnåla hus, elektriska och alkoholdrivna bilar och andra fordon. Det är inte bara så enkelt som att överleva, den sanne överlevaren överlever med stil! Det är bara att välja nivå.

Överlevnadssyndromet

Bill Pier skissar fyra viktiga delar i vad han kallar överlevnadssyndromet.

Psykologisk förberedelse. Grunden är inte att en kris kan komma att inträffa, utan heltidstanken att någonting verkligen kommer att inträffa. Det är en känsla av att någonting nalkas innan man kan se eller höra det, baserad på en fininställning av en nedärvd överlevnadsinstinkt.

Materiell uppbyggnad. Man väljer ett reträttställe och utrustar sig med mat, vapen, radioutrustning och annat som kan behövas i en fientlig och icke serviceinriktad omvärld. Men

Pier varnar här samtidigt för att denna punkt kan invagga en människa i en falsk trygghetskänsla och därför i sig själv utgöra ett hot mot överlevnad.

Överlevnadskunskaper. Krisen kommer att medföra en total kollaps av det samhälle som vi är anpassade till. Det är det samhälle, där allt vi önskar eller behöver ordnas av andra bara vi lägger upp tillräckligt med pengar. Nu får vi klara allting själva. Hur tillagar man torkad mat så den blir aptitlig? Hur lagar man en havererad pump?

Informationskällor. Konsten är att kunna se bortom horisonten, att avläsa instrumenten innan stormen kommer. För att göra det måste man bland annat bli medveten om informationskällor utanför vanliga massmedia (Sökaren till exempel).

Idealet är att befinna sig på den rätta platsen med den rätta utrustningen och samtidigt vara medveten om vad som är på väg.

Bill Pier ger slutligen en beskrivning av omvärldens syn på Överlevaren.

– Det är en domedagsprofet, hamstrare och kanske lite skjutgalen, oamerikansk skattehypokondriker.

– Han reser aldrig på semester. Därför får han råd att lägga upp ett livsmedelslager. Han köper silver i stället för färgteve och betraktas allmänt såsom galen och farlig för sig själv, familjen och hela landet.

Megatrender

Man ställer sig osökt frågan vad som är den egentliga grundvalen till att hoppa av världen. Är det en intuitiv, prekognitiv känsla av att katastrofen verkligen närmar sig? I så fall är ju förberedelsen rationellt betingad och den minskade personliga sårbarheten bidrar till att dämpa en eventuell existentiell ångest inför världssituationen.

Eller är det kanske så, att domedagsanhängaren på något vis har havererat med sin livsroll? Han tycker

SI, dvs AB Överlevnad.

Bill Pier, direktör för SI.

inte om utvecklingen, känner sig misslyckad och hyser kanske av och till en omedveten önskan att det skall gå åt skogen med civilisationen. Det minskar ju radikalt vidden av hans eget misslyckande. Dessutom har han ju varit förutseende nog, liksom rättorna, att lämna skeppet innan det sjönk. Sådana tankegångar kan ligga i botten på den njutning många manifesterar vid det verbala frossandet i katastrofteorier.

Ur en rent statistisk synpunkt är det ytterst troligt att någon större katastrof inte kommer att inträffa under överskådlig tid. Jorden brukar inte gå under. Kanske har undergångsprofetior alltid funnits, speciellt då en högkultur kulminerat och ställts inför svåra födslovändor mellan valet att antingen gå under eller radikalt förändras. Nutiden är ju ingen särskilt unik företeelse. Med all sannolikhet ansåg sig redan de gamla grekerna leva i nutiden.

En förändring är dock på gång. Det gamla samhället vacklar. I Naisbitts megatrendtermesker en långsam förskjutning av tyngdpunkten från industri teknik till informationsteknik, från hierarki till networking, från nationell till världsekonomi, från kortsiktigt till långsiktigt tänkande och planering, från centralstyrning till decentralisering, från institutionellt omhändertagande till självhjälp och slutligen från högteknik till högkon-takt.

Med kontakt avses bland annat vårt grundläggande behov av att tillhöra en eller flera grupper som kan ge oss stimulering och inspiration. Många börjar alltmer genomskåda de tekniska prylarnas övergående lyckorus och letar sig tillbaka till något mer

ursprungligt. Man vänder högteknologin ryggen när man inser att det framför allt är i den emotionella och intellektuella interaktionen med andra människor som man förverkligar sig själv och får sitt människovärde.

Survivalisten kontra New Age

Det intressanta är att de militanta överlevarna har en direkt överlappning med strömningar inom Nya Tidsåldern. Gemensamt är en förtroendekris baserad på en djupt grundad misstro mot det nuvarande samhällets möjligheter att reda ut eller förebygga allvarliga kriser, och som en följd därav en önskan att dra sig undan det sårbara samhället genom att minska sin egen sårbarhet, gärna tillbaka till Naturen för att odla och leva energi- och resurssnålt. Viktiga gemensamma begrepp är självförsörjning, småskalighet och självtillit.

Men, medan den egotrippande militante överlevaren utvecklar och ger näring åt mer eller mindre destruktiva personlighetsdrag, så skapar den Nya Tidsålderns överlevare en positiv grogrund för både sig själv, gruppen och samhället.

Katastrof eller inte, så tillhör Nya Tidsålderns tankegångar framtiden, och dess kollektiv och federativ har utomordentliga möjligheter att utvecklas till viktiga informations- och inspirationscentra – ljuspunkter i en värld som famlar i skymningszonen mellan den alltmer ökande polariseringen mellan ljusets och mörkrets härskaror.

I nr 9, 1983 föll orden Åsa Freij längst ned på sidan 10 bort i trycket. Samma trista öde drabbade på sex sidor de vackra linjer som red lagt in längst upp på sidorna.

Till Livets Älskare

Boken
För dig som vill älska
och
ta konsekvenserna av den
sanning som är evig

Författare
Claes Appelkvist

Kan fås i bokhandeln ISBN. 91-85888-01-X eller genom bokförlaget Neptune.

Härmed beställer jag

Namn:

Adress:

Postadress:

.....st. Till Livets Älskare

Pris 74:- inkl. musikkassett, moms och porto

Postgiro: 25 11 74-9

Neptune, Fridhem, 592 02 Borghamn

Tidskriften NEXUS för helhet och utveckling

Tidskriften NEXUS för helhet och utveckling

NEXUS är en oberoende tidskrift för levnadsfrågor som tar upp hela och naturliga sätt att leva och annat som har att göra med människors möjlighet att leva mer.

NEXUS redaktionella linje är att publicera sådant som kan medverka till att läsaren får en ökad förståelse av sig själv som individ och för tillvaron i övrigt och de möjligheter till utveckling som finns.

Läs NEXUS!

Klipp ur och sänd in!

Jag vill veta mer om NEXUS sänd information

Namn

Adress

NEXUS - Box 45228 - 104 30 Stockholm

Monica på Vattumannen

Monica: – Jag sov som Törnrosa tills jag var 24 år...

– Jag tänkte bli lärare i svenska och läste litteraturhistoria och svenska på Stockholms Universitet, säger Monica Seilitz. Jag undervisade också på Norra Reals vuxengymnasium i ett och ett halvt år. Och jag funderade på att läsa vid Bibliotekshögskolan i Borås. Något större intresse för andlighet hade jag inte, förutom de filosofer jag kom i kontakt med genom litteraturhistorien. Ett andligt oskrivet blad, tills Jan Seilitz, som jag arbetar tillsammans med på Vattumannen, ville att jag skulle läsa Martinus, som han själv studerat i flera år. Motvilligt började jag till slut ta del av Martinus kosmologi – och fann något stort.

– Jag var som Törnrosa. Tills jag var omkring 24 år, levde jag i ett slags törnrosasömn. Jag brydde mig inte mycket om omvärlden, inte om människor omkring mig.

– Under en vistelse en sommar för några år sedan på Martinus Center på Klint i Danmark deltog jag i en studiegrupp där vi bl a talade om människans olika utvecklingsstadier. Enligt

Martinus så "repeterar" man sina tidigare inkarnationer tills man är omkring 30 år, vilket betyder att ju yngre man är, desto mer invecklad är man i "materien". Under denna period läste jag många sagor för min son Maximilian, nu 5 år, och plötsligt kom en bild för mig där jag såg mig själv som Törnrosa, som i sin "sömn" (=inriktning på det egna jaget) bara såg sig själv. Törnrosas uppvaknande, och mitt således, genom prinsens kyss, symboliserade en början till ett mer utåtriktat och socialt liv. Förståelsen av detta gav mig en klarare bild av mig själv och av min omgivning.

Monicas första engagemang inom det andliga sökandets område var en anställning på Peter Sandblads tidning för levnadsfrågor, Nexus. Där arbetade hon i ett och ett halvt år med redigering, layout och översättningar. Men så fick Peter ont om pengar och Monicas anställning måste upphöra.

Monica hade samarbetat med Jordens Vänner under något år och fick nu möjlighet att hjälpa till i deras

bokhandel och med deras medlems-tidning, då en av flickorna åkte till Kuba. Där arbetade hon bl a med redigering av artiklar och layout. Alltjämt ingår hon i redaktionen för Jord-Vännen.

Sen fick hon en fråga av Anders Ekströmer om hon ville hjälpa till på Vattumannen. Det ville hon gärna. Till en början var det bara ett par dagar i veckan, men sedan på heltid.

Nu är det Vattumannen samt annons- och gratistidningen Energi-vågen, som hon gör tillsammans med Pratima Bergman, som är hennes huvudsakliga sysselsättningar. Monica har dessutom ett handelsbolag tillsammans med Jan Seilitz, Seilitz Grafica HB, där hon försöker utveckla sin känsla för grafisk form genom bl a fotografering, layoutarbeten, bokomslag m m.

Hon skulle kunna tjäna mer som lärare, men det nuvarande arbetet ger henne större tillfredsställelse. Och till skillnad från Pratima tänker hon fortsätta på Vattumannen, som hon är

delägare i tillsammans med Anders Ekströmer, Elisabet Spens, Jan Seilitz och Per Sellmann.

Förra året gick Vattumannen för första gången med vinst. Men någon utdelning till delägarna blev det inte. Ägarna avser inte att göra vinst på insatta pengar, utan vill stödja verksamheten.

Många personer har under de tio åren jobbat på Vattumannen: Per Sellmann, som startade bokhandeln i Uppsala, tillsammans med Anders Ekströmer och Sven Olsson; Elisabet Spens, Gunnar Amkof, Prashant Lal, Anders Hermander, Zita Brandt, Björn Sahlin, Kurt Almqvist, Berit Forsberg, Palden Jenkins, Erik Nissen, Anne Keiller, Mikael Gejel, Pratima Bergman och många fler – samt nu Monica och Jan Seilitz. De har alla haft litet olika intresseinriktning, men bidragit på ett värdefullt sätt med sig själva.

– Det är roligt och stimulerande att arbeta på Vattumannen, säger Monica, men det kan vara tröttsamt också. Här kommer t ex en del andligt nödställda människor som söker hjälp och stöd i livet. De flesta har redan en idé om vad de vill ha, men det är inte alltid så lätt att ge råd och vara vägledande så att de hittar vad de just då behöver mest.

Monica anser att Vattumannen har en funktion som institution. Den för ut idéer om nya levnadssätt och vägar att följa i livet, och detta är något viktigt. För den som är intresserad av new age, psykologi, hälsa, healing, alternativ medicin, kroppsterapier, ekologi, ockultism, astrologi, parapsykologi, UFO, religion och filosofi är det naturligt och givande att vända sig till en bokhandel som Vattumannen. Där finns den goda sorteringen och det äkta intresset.

– Händer det någon gång att kunder blir arga på er? frågar vi.

– Det var en kund under vårrean som blev väldigt arg. Han kom in en förmiddag och tog en bok om frenologi, alltså sambandet mellan huvudets form och personligheten, och skrek: "Hur kan ni ha en sån här bok? Detta är rasism!" Sen tog han alla böcker från bordet och slängde dem i väggen.

Men det finns positiva små händelser också. En kund berättade att han hittat Vattumannens senaste katalog på golvet under ett säte i en buss i Stockholm och vände sig sedan till oss för att köpa band om avslappning och lugnande musik.

– För ni vad som helst inom era specialområden?

– Nej, vi gör ett urval. Vi ställer oss lite avvaktande till böcker om svart magi. Det finns faktiskt ganska många som kommer in och frågar om vi har den svarta bibeln eller sjätte och sjunde Moseboken, men då säger jag

med ett leende: "Nej, här på Vattumannen försöker vi med vit magi!" och hoppas att kunden kan se med lite humor på tillvarons mysterier. Vi vill stå för en uppbyggande livsinriktning och inte nedbrytande.

– När någon frågar efter böcker om kundalini-yoga, försöker jag göra kunden uppmärksam på att det är viktigt att han vet vad han ger sig in på. Men vi avråder ingen från att köpa sådana böcker. Vi rekommenderar några klassiker inom området.

– Det är klart att vi har ett ansvar för vad vi säljer, säger Monica. Men samtidigt har vi ingen möjlighet att läsa alla böcker.

Vilken inställning har Monica till traditionell kristendom? Räknar hon sig som kristen?

Nej, hon är inte "dogmatiskt kristen" och går inte i kyrkan.

– Min mor säger att hon är ateist, och på det sättet har jag växt upp.

Men Monica menar att varje människa skall utvecklas till större nästa-kärlek. Den kristna läran att Jesus tog på sig våra synder tror hon inte på. Hon ser snarare Jesus som en vägvisare. Monica tror sig ha förstått att för alla individer gäller karmalagen, alltså lagen om sådd och skörd. Hon menar att vad man sår av handlingar och tankar, det skördar man av verkningar och öde – redan i detta liv eller i kommande liv. Man bör alltså försöka leva på ett sådant sätt att man skördar goda verkningar. Hon citerar ur Nils Kaléns bok "Kosmisk livssyn":

"De energier som jag alltså sänder ut, går – bildligt talat – i större eller mindre cirklar tillbaka till sin utgångspunkt, dvs till mig själv. Det som vi i det praktiska livet benämner 'den rätta linjen' existerar kosmiskt sett inte

som rät linje utan endast som en del av en cirkelbåge. Om cirkeln är mycket stor och den avgränsade delen därav i förhållande därtill mycket liten, så uppfattar vi den som 'rät linje'. En havshorisont tycks oss t ex rak, men vi vet att den i själva verket utgör en liten del av en stor cirkellinje – jordens omkrets. Om vi tänker oss att två tangerande cirklar växer sig så stora, att 'tangeringspunkten' skenbart blir en 'tangeringslinje', dvs att det två intill varandra liggande cirkelbågarna blir till ett par skenbart parallella eller i varandra löpande rät linjer, så blir dessa 'parallella' linjer hur långa som helst, om cirkelarna blir hur stora som helst. Men i samma ögonblick som den ena båglinjen verkligen övergår till att bli (en 'tänkt') rät linje (genom att cirkeln så att säga 'klippas upp' och 'rätas ut'), så slår den i själva verket över till att i stället bli en cirkelbåge i den andra cirkeln, alltså 'åt andra hållet'. Den rätta linjen mellan de båda cirkelarna är alltså bara en 'tänkt' företeelse, en fiktion. – Och lika litet som den rätta linjen kosmiskt sett existerar, lika litet kan en utsänd energi försvinna i raksträcka bort från sitt upphov. Den kommer förr eller senare i retur."

Monica känner sig också dragen till zenfilosofin. Hon blev mycket imponerad av zenmästaren Roshi Kapleau, när han var i Sverige nyligen. Hon kände en stor värme från honom och en styrka i de tankar han presenterade.

– En huvudtanke i zen, säger Monica, är ju att man skall vara närvarande i nuet, vara uppmärksam. Det är svårt och utmanande men en eftersträvningsvärd attityd.

SM

Törnrosa blir kysst och vaknar.

Konferens om shamanism

Av LARS LUNDMARK

Denna rynkgubbe kommer från en broschyr som delades ut på konferensen. Vem den visar är obekant.

I somras hölls en konferens i Alpbach, Österrike, på temat shamanism och healing. Ca 300 personer hade samlats för att möta shamaner och medicinmän från hela världen och utbyta erfarenheter med dessa.

Bland deltagarna fanns medicinmannen Joe Eagle Elk, med fru Victoria, shamanen och ceremonimästaren Don José Matsuwa, som lär vara 104 år gammal, Tenzin Choedhak, som är Dalai Lamas husläkare och hemmahörande i Tibet, samt Percy Kuphe, "häxdoktor" från zulustammen i Sydafrika. Bland deltagarna fanns också några speciellt inbjudna musiker, eftersom ett av konferensens teman var musikens helande förmåga.

Det var ett varierat program med föredrag, filmer och musik. Man kunde också delta i seminarier och pröva på de metoder och tekniker som shamanerna använder sig av.

Vad innebär då shamanism?

Shaman är ett annat ord för medicinman, eller en som botar sjukdomar. Bland kulturfolk som vi västerlänningar ännu inte lyckats "civilisera", har fortfarande shamanen en viktig funktion i stammens sociala liv. Han inte bara botar sjukdomar, utan fungerar många gånger även som psykolog, präst och ceremonimästare.

Shamanism förekommer över hela världen, från Grönland och Sibirien i norr till Sydamerika och Australien i söder. Även samerna har sina egna shamaner, nåjderna.

Bland deltagarna i konferensen fanns den amerikanske antropologen Michael Harner, vars bok Shamanens väg nyligen kommit ut i svensk översättning. Harner har vistats många år bland indianstammar i Nord- och Sydamerika och själv blivit initierad som shaman. Han är alltså något så ovanligt som en västerländsk shaman. Han står med ena foten i den västerländska akademiska världen och med den andra foten i shamanernas värld och har därigenom möjlighet att på ett för oss västerlänningar begripligt sätt förmedla erfarenheter från shamanernas verklighet.

I ett seminarium ledde Harner resor till vad han kallar "the underworld" och "the upperworld", dvs undervärlden och övervärlden. Sådana resor, som shamanen gör för att vinna kunskap, kan beskrivas som resor i det kollektiva omedvetna. Man färdas i de inre utforskade domäner som vi alla har inom oss men som vi annars bara har kontakt med genom myter och sägner. Harner betonar att det inte rör sig om enskilda hallucinatoriska upp-

levelser, utan att dessa upplevelser har en gemensam geografi som var och en kan utforska.

Vad är nu den shamanistiska kunskapen bra för? Vad kan vi lära oss av "primitiva häxdoktorer", vi som har en högteknologisk sjukvård med piller att ta till för varje tänkbar sjukdom?

Det börjar bli uppenbart att vår sjukvård har stora brister. Kritiska röster höjs mot skadliga biverkningar av mediciner, mot mastodontsjukhus, där den enskilda människan glöms bort bland all teknisk utrustning. Det tycks vara något grundläggande sjukt med själva sjukvården. Att då söka sig till folkliga läkemetoder från olika länder är naturligt för dem som inte sitter alltför djupt fast i den akademiska lärdomen och den västerländska etnocentriciteten. Det är föga fascinerande att se västerländska läkare sitta andäktigt lyssnande till en medicinman i full indianmundering, som berättar om vilka örter han använder för att bota sjukdomar. Detta hade knappast varit tänkbart för tio år sedan.

I västerlandet börjar insikten sprida sig att det är något väsentligt som vi förbisett, när vi låtit teknologifanatism och tillväxthysteri styra samhällets utveckling. Att det är hög tid att

överge denna inriktning är ett av de budskap som de nordamerikanska indianerna vill förmedla till oss.

Något av det som tydligast framkom under konferensen var behovet av ett fördjupat ekologiskt medvetande. Teoretiskt sett vet vi ganska mycket om vådan av att rubba de känsliga ekologiska förloppen i naturen, men inte många av oss klarar av att hålla denna insikt levande, och låta den styra vårt handlande i det dagliga livet. På den punkten har vi åtskilligt att lära från naturfolken. Utifrån shamanens sätt att uppleva tillvaron existerar ingen död materia. Shamanen delar sitt liv med jordens alla varelser, och med solen och månen, med vattnet och vinden. Allting ingår i ett nätverk av intima relationer. Hos shamanen löper de ekologiska kretsloppen i naturen samman med hans egen inre ekologi och skapar en upplevelse av delaktighet och ansvar för hela universum. Om man lever i detta medvetandetillstånd, då blir det omöjligt att göra våld på naturen, eftersom detta är liktydigt med att göra våld på sig själv.

Detta sätt att se på tillvaron kan inte längre avfärdas som primitivt eller irrationellt. Därtill har det alltför stora likheter med den världsbild som

nu håller på att växa fram ur den moderna fysiken. Många fysiker börjar nu ifrågasätta den mekanistiska synen på tillvaron. När man kommer ner på elementärpartikelnivå, visar det sig att världen inte är uppbyggd som vi hittills trott. Den sk solida materian visar sig bestå av tomrum och av pulserande energifält. Elementärpartiklarna är inte några partiklar i materiell mening utan dynamiska energiknippen som blir meningsfyllda företeelser först när de tolkas i det naturliga sammanhang de ingår i. Fritjof Capra hävdar i Fysikens Tao att kvantfysiken avslöjar en grundläggande enhet i tillvaron. En annan intressant slutsats man kan dra av kvantfysiken, är att det i praktiken visar sig vara omöjligt att vara en objektiv fristående iakttagare. Iakttagaren ingår i, och påverkar i hög grad det system han studerar.

På ytan tycks världen bestå av separata objekt, men på en djupare nivå är allt sammanflätat, och den som betraktar är egentligen inte skild från det han betraktar. Denna bild av världen, som börjar utkristalliseras ur den moderna fysiken, har uppenbara likheter med shamanens upplevelse av att vara delaktig i och ansvarig inför allt som händer i universum. Dess-

utom, om man jämför den nu dominerande slit-och-släng-synen på naturen med den shamanistiska helhetssynen, så utfaller jämförelsen på många sätt till den senares fördel. Det kan därför ur ren överlevnadssynpunkt vara värt att undersöka om, och på vilket sätt, den shamanistiska världsbilden kan införlivas med livet i det moderna västerländska samhället.

VATTUMANNEN

New Age bokhandel - Informationscenter

"Bokhandeln som talar för sig själv"

Sänd gärna efter vår katalog och vår nya kassett- och skiv-lista!

Postadress: Box 45096,
S-104 30 Stockholm, Sweden
Butik: Drottninggatan 83

Telefon:

08-10 96 15 (butik)

08-10 69 15 (kontor)

Öppet:

11.00-18.00 vardag

10.00-14.00 lördag

FÖRBÄTTRA DIN INTELLIGENS!

med
Dianetik®
Den Moderna
Vetenskapen
om Mental
Hälsa

Boken Dianetik: Den Moderna Vetenskapen om Mental Hälsa av författaren L. Ron Hubbard gör uppror emot betraktelsen, att människans intelligens inte skulle kunna ändras.

I denna bok framlägges en metod, varmed varje sund människa kan uppnå en betydlig ökning i tankeförmåga och intelligens.

Denna bok berättar inte bara om intelligens men ger dig också grunden till och lösningen på en lång rad psykiska lidelser såsom: stress, magsår, neuroser, kronisk fruktan och mycket annat.

Själv säger författaren: Dianetik skulle kunna kallas ett studium av människan.

Läs Dianetik, och använd den.

Hos BOKHANDLARE och i KIOSKER.

Eller vid insändande av kupongen till:

New Era Publications

Store Kongensgade 55,
DK 1264 Köpenhamn K, Danmark.

JA! Sänd mig vänligen ex. av Dianetik: Den Moderna Vetenskapen om Mental Hälsa.

☐ Inbunden 220,- ☐ Pocket 88,-
(betalning mot postförskott.)

☐ Check bifogas ☐ Postgiro 7 07 75 56

Namn :

Adress:

Dianetik® är ett varumärke

Sökaren

Vad betyder Jesu uppståndelse för kristen tro?

Av STEN PHILIPSON

Den senaste tiden har man i Sökaren kunnat ta del av kritiska synpunkter på den kristna tron att Jesus uppstod från de döda. Sven Magnusson riktar sig i en artikel i nr 7, 1983 direkt till "svenska teologer" och frågar hur de ser på denna tro och dess betydelse som kristendomens "krona". När jag inbjöds att yttra mig om detta, kändes det smickrande, och jag accepterade med glädje.

Men jag vill betona att gruppen "svenska teologer" inte är en homogen grupp, utan att många av oss som mer eller mindre yrkesmässigt sysslar med teologiska problem har högst olika uppfattningar på många viktiga punkter. Därför vill jag framhålla att mina synpunkter får stå för sig själva och att jag inte representerar något annat än mig själv.

Av artiklarna i Sökaren framgår att diskussionen om uppståndelsen egentligen rör en hel rad olika frågor:

Har Jesus uppstått från de döda? I vilken mening har han i så fall gjort det?

Vilka skäl kan anföras som stöd för tron på Jesu uppståndelse?

Vilken roll spelar de bibliska texterna i sammanhanget? Kan man ha någon tilltro till dem?

En fråga som inte diskuteras i Sökaren men som jag finner angelägen att undersöka, är själva *meningen* med uppståndelsetron – alltså inte i vilken mening vi ska förstå uppståndelsen, utan vad det är för mening att tro på uppståndelsen. I vilket teologiskt eller religiöst sammanhang ska läran om Jesu uppståndelse infogas för att bli meningsfull och rimlig? Den frågan ska jag beröra i slutet av min artikel.

VI VET INTE OM JESU UPPSTÅNDELSE VAR EN KROPPSLIG HÄNDELSE ELLER BESTOD AV VISIONER ELLER INRE UPPLEVELSER AV DEN LEVANDE KRISTUS. MEN FLERA AV JESU LÄRJUNGAR HADE DJUPA ERFARENHETER AV DEN UPPSTÅNDNE, OCH DESSA FICK EN OERHÖRD BETYDELSE FÖR DERAS FORTSATT LIV.

Kristendomen står och faller inte med upptåndelsen

Innan jag börjar diskutera alla dessa frågor, något som naturligtvis måste ske mycket kort, är det en sak som jag först vill säga något om. Jag tänker på en föreställning som gång på gång återkommer i Sven Magnussons artikel och som är mycket vanlig hos både kristna och icke-kristna, nämligen att läran om Jesu kroppsliga uppståndelse är "det kristna budskapets krona" och den doktrin med vilken kristendomen står och faller. Detta bör enligt min åsikt ifrågasättas.

Skulle min egen tro, vill jag fråga, falla samman om man plötsligt, låt säga, fann Jesu döda kropp? Skulle det bli meningslöst för mig att bekänna mig till kristendomen om det visade sig att uppståndelsetron var ett falsarium, en bluff av några kristna med vissa kyrkopolitiska motiv?

Mitt svar är nej. Jag kan inte se att

detta omedelbart skulle leda till att min tro skulle förlora sitt värde, att det viktigaste i min tro skulle vara totalt beroende av att jag kan tro att Jesu kropp var levande också efter hans död.

Många kristna har haft uppfattningen att det råder ett ofrånkomligt och intimt beroendeförhållande mellan uppståndelsetron och kristendomens övriga lärosatser, men jag kan inte se att det finns några avgörande argument för detta. Sven Magnusson påstår gång på gång att det förhåller sig så, men jag kan inte urskilja några verkliga skäl för att "tron på Jesu uppståndelse är kristendomens liv och hjärta", som han säger. Det enda argument som framskyntar är ett citat från aposteln Paulus: "Men om Kristus icke har uppstått, då är ju vår predikan fäfang, då är ock eder tro fäfang" (1 Kor 15:14 f). Detta är det enda bibelställe jag kan komma på som skulle kunna anföras som stöd för uppfattningen att "den kristna tron står och faller med" uppståndelsen. Dessutom kan man ju fråga: Vad anger Paulus för skäl för *sin* uppfattning? Det enda han säger är att om Jesus ej har uppstått, då blir apostlarna "falska Guds vittnen". Men det är knappast ett relevant argument för den syn som Sven Magnusson och även många andra människor har.

I den traditionella kristna trosfarenheten är ju Jesu uppståndelse något avgörande. Kristna har varit övertygade om att deras tro skulle falla samman, om de inte kunde tro på uppståndelsen. Men förhåller det sig verkligen så? Jag har mött många kristna som betvivlar Jesu uppståndelse, eller åtminstone ställer sig avvaktande till den, utan att de för den

EVANGELISTEN MARKUS SAMT KRISTI UPPSTÅNDELSE. TRÄSNITT I EN BIBEL TRYCKT I LÜBECK 1494.

skull ifrågasätter sin kristna tro.

Det är sant att jag aldrig har hört präster som direkt förnekat Jesu uppståndelse, men min erfarenhet av präster och prästkandidater är att det hos förvånansvärt många av dem finns en diskrepans mellan vad de predikar, dvs vad de tror att en rätt lärare ska kungöra, och vad de innerst inne själva tror.

Vad innebär uppståndelsetron?

Med detta vill jag inte ha sagt att uppståndelsen är oväsentlig för kristendomen eller att jag själv inte fäster någon avgörande vikt vid den, eller inte tror på den. Men innan jag ger mina skäl för att det tycks rimligare att acceptera uppståndelsetron än att förneka den, måste det klargöras vari den består. Med andra ord: Vad är det man tror på, när man tror att Jesus har uppstått från de döda? Eftersom den frågan upptar en så stor del av Sven Magnussons artikel, ska jag nu övergå till att säga något om den. Men jag ska göra det rätt mycket oberoende av hans utförliga argumentation.

Den betydelse som Jesu lärjungar gav hans liv och hans död, vilar på erfarenheter som de hade av vad som kom att kallas Jesu uppståndelse. Utan dessa erfarenheter skulle kristendomen kanske inte ha blivit mer än ett minne av en död profet. Den kristna predikan, så som den finns omvitnad i bland annat Apostlagärningarna och Pauli brev, var inte en

predikan om en död lärare, en helbräddagörare, en profet eller ens en Messias, utan den handlade alltid om Jesus som av Gud återkallats från de döda såsom förstlingen av de avsonnade.

Det som gav kraften och övertygelsen åt denna predikan var att apostlarna kunde säga: "Denne – Jesus – har Gud låtit uppstå, och vi kan alla vittna om det" (Apg. 2:32). Denna visshet, detta självupplevda hos de första kristna, går som en röd tråd genom hela Nya testamentet. Den inte bara märks i breven och Apostlagärningarna utan har även påverkat evangelisternas förståelse av Jesu liv och gärning *före* döden och uppståndelsen. Evangelisterna och deras sagesmän talade om Jesu liv i ljuset av erfarenheterna av honom som den Uppståndne. Detta gäller alla evangelisterna, men i synnerhet Johannes. Om det är detta man avser, när man talar om uppståndelsen som kristendomens liv och hjärta, då är jag beredd att hålla med. Men det är, såvitt jag kan begripa, inte detsamma som att kristen tro blir meningslös om dess innehåll inte bygger på en övertygelse att Jesu döda kropp fick liv igen.

Det är riktigt att evangelierna framställer uppståndelsen som en kroppslig händelse: Jesu korsfästa kropp fick liv igen och lämnade en tom grav efter sig. Kroppen kunde ses, och den berördes möjligen också vid något tillfälle, t ex när Johannesevangeliet berättar om Jesu möte med den tvivlande Tomas. Men detta är osäkert, ty det står aldrig att Tomas faktiskt rörde vid Jesus, även om han fick erbjudande att göra detta. Även de synop-

tiska (tre första) evangelierna framställer uppståndelsen som en fysisk händelse. "Se, här är platsen där han blev lagd!" låter Markus en ung man säga till de förskräckta kvinnorna vid graven. I Lukasevangeliet omtalas att Petrus vid sin ankomst till graven bara såg "linnesvepningen" ligga där. Även hos Matteus antyds att uppståndelsen var en materiell händelse. Det talas där om "platsen där han låg".

Var det en fysisk uppståndelse?

Betoningen av det fysiska momentet i uppståndelsetron väcker skepsis hos många kritiskt lagda personer. Tanken att Jesu döda kropp åter fick liv väcker deras anstöt.

Men är det nu så att uppståndelsen på ett entydigt sätt beskrivs som en fysisk händelse i Nya testamentet? Jag tror det inte. Ty det finns något betydligt mer mysteriöst i berättelserna om Jesu uppståndelse. Den uppståndne vandrade genom stängda dörrar, han försvann plötsligt i tomma intet, han gick inte att känna igen. Där finns också en svårtolkad händelse i Galileen, som alltså förbryllar: "De elva lärjungarna begav sig till Galileen, till det berg dit Jesus hade befallt dem att gå. När de fick se honom där föll de ner och hyllade honom, men några tvivlade" (Matt 28:17 f).

Vid närmare undersökning visar det sig att det finns två olika traditioner om händelserna efter uppståndelsen, en om händelserna i Galileen och en om händelserna i Jerusalem. Dessa

traditioner är delvis ganska svåra att harmonisera. Till detta kommer att det finns starka exegetiska skäl att tro att berättelserna om den tomma graven kommer från ett senare skede av den första kristna förkunnelsen. Bland annat förekommer det inte i det långa och utförliga 15:e kapitlet av Pauli första brev till korintierna, vilket sannolikt är äldre än det äldsta evangeliet, något som Sven Magnusson också uppmärksammat.

Grunden för den kristna uppståndelsetron var kanske, när allt kommer omkring, inte upplevelsen av den tomma graven. Det framgår av de texter som talar om graven att lärjungarna blev mycket rädda. Men någon verklig tro på att Jesus var levande igen tycks de inte ha fått där. Istället verkar det ha varit *mötet* med den levande Herren som övertygat dem. Som jag förstår det, har de första lärjungarna haft något slags erfarenheter som de tolkat som erfarenheter av Jesus, den Uppståndne. Men – och detta är viktigt! – det tycks inte röra sig om samma slags erfarenheter av Jesus som lärjungarna hade före hans död. Ta berättelsen om vandringen till Emmaus! En hel dagsled gick lärjungarna med en man som de inte förrän vid middagsbordet plötsligt kände igen som den Uppståndne. Något som hade att göra med måltidsgemenskapen tycks ha öppnat deras ögon så att de förmam att den närvarande mannen var Herren.

Andra texter har liknande beskrivningar av mötet med den Uppståndne. En främling står på stranden när trötta och uppgivna lärjungar kommer hem på morgonen från sitt fiske. En lärjunge säger: "Det är Herren." Men ingen vågar fråga om det verkligen är han. Det berättas att han tog bröd och gav åt dem, åter en antydning om nattvarden. Och mannen försvinner lika oförklarligt som vid andra tillfällen.

Är Jesu uppståndelse samma som församlingens uppståndelse?

Kanske kan man beskriva erfarenheterna av Jesu uppståndelse som en upplevelse att rörelsen kring Jesus inte tog slut i och med hans död. Lärjungarna trodde att när Jesus tillfångatogs av den romerska vaken, så var det slutet på deras gemenskap och arbete tillsammans, allt var över och de skulle skingras. Men så upptäcker de att det inte tagit slut, utan att allt fortsätter. Guds-tjänsten, i synnerhet nattvarden, har spelat en viktig roll i detta sammanhang, tror jag. Går man till Paulus, tycks det

finnas en identitet mellan församlingen, gemenskapen kring Ordet och brödet, och den uppståndne Kristus. Kanske kan man tänka sig att påstå att den *Uppståndne är församlingen* för Paulus, åtminstone i en viss, bestämd mening. Jag har diskuterat detta i ett annat sammanhang (min bok *Bryta Upp*, Skeab, 1979, s 161 f). Nu kan jag bara antyda att detta är förbundet med en övertygelse hos Paulus att den församling som han själv en gång försökt utplåna var Kristus själv. På vägen till Damaskus fick Paulus en uppenbarelse: "Saul, Saul, varför förföljer du mig? Han frågade: Vem är du, herre? – Jag är Jesus, den som du förföljer" (Apg 9:4 f). Men vi vet att Saulus aldrig förföljt Jesus. Han hade överhuvud inte mött honom.

För Paulus fanns en koppling, som det brukar heta, mellan den lidande församlingen och den lidande Kristus, mellan den levande gemenskapen av kristna och den levande Herren. Från sin omvändelse och framåt kunde Paulus inte se in i ögonen hos en kristen syster eller broder utan att där möta Kristi blick. Nattvardsfirandet stärkte detta synsätt, detta sätt att tolka verkligheten, och formade kristnas sätt att möta varandra och medmänniskorna. Det är intressant att lägga märke till att många kristna som berättar om att de upplevt Jesus idag, att de till och med mött honom, ofta har gjort detta i samband med nattvardsfirande, måltidsgemenskapen i den kristna församlingens mitt.

Djupa erfarenheter av den Uppståndne

Jag ska nu inte längre tänja ut denna linje i mitt resonemang, bara säga att vi aldrig kommer att kunna säkerställa om uppståndelsen var en kroppslig händelse i någon mening eller bestod av visioner av den levande Kristus eller av en intensiv upplevelse av Jesu osynliga närvaro. Vad jag däremot tror att man kan säga är att flera av de första kristna hade något slags djupa erfarenheter som de kallade erfarenheter av den Uppståndne och att dessa hade en oerhörd betydelse för deras fortsatta liv. Och därmed har jag antytt varför jag finner det rimligt att acceptera tron på uppståndelsen snarare än att avvisa den. Ty det avgörande resultatet av lärjungarnas uppståndelsetro blev att en handfull besvikna och desillusionerade fd lärjungar till en avrättad och misskrediterad profet förvandlades till en skara dynamiska och djupslagskraftiga apostlar med en tro och en övertygelse som avgjorde deras liv. Denna tro och övertygelse kunde de också överföra till andra på ett sätt som blir oförklarligt om

man inte räknar med uppståndelsens fakticitet.

Vad jag här vill säga är att det förefaller möjligt att omfatta en sann, kristen uppståndelsetro utan att tro att Jesu döda kropp, själva liket, fick liv på nytt och därefter vandrade ut ur graven.

Den fråga man då måste besvara är följande: Hur kunde apostlarna vid pingsten bara 40 dagar efter korsfästelsen i Jerusalem offentligen förkunna Jesu uppståndelse, om hans döda kropp fortfarande låg kvar i graven? Hur kom det sig att ingen fick idén att kontrollera deras påstående? En förklaring, som jag själv fäster vikt vid, är att berättelserna om graven, som Josef från Arimatea skänkte och där Jesu kropp skulle ha lagts, är en del av legenden om den kroppsliga uppståndelsen och att Jesu kropp i verkligheten kastades i den allmänna grav för brottslingar som fanns i Jerusalem på den tiden. Traditionen om den tomma graven är då en efterkonstruktion för att skänka sammanhang och mening åt lärjungarnas och de många kristnas upplevelse av den levande Herren.

Om man fränkänner de sk tomma graven-texterna historisk eller empirisk sanningshalt, betyder inte det att man underminerar den kristna uppståndelsetron, än mindre kristendomens legitimitet som sådan. Strängt taget är en prövning av den kristna trons sanning, något som jag i hög grad är intresserad av och finner högst lovvärd, en sak som får utföras med helt andra metoder än en prövning av uppståndelsetron. Till detta ska jag återkomma allra sist med några korta ord.

Jesu uppståndelse = det godas seger

En sak som däremot hör till vår diskussion här, och som jag därför till avslutning vill säga något om, är vad meningen kan tänkas vara med tron på Jesu uppståndelse. En undersökning av den kristna idéhistorien, liksom av många kristnas uppfattningar idag, tror jag skulle visa att Jesu uppståndelse på något sätt anses vittna om vår egen uppståndelse. Ungefär så här tycks många tänka: Om Jesus av Gud uppväcktes från de döda, då kan vi våga tro att Gud en gång kommer att uppväcka även oss. Detta är ett synsätt som har visst fog för sig. Ändå torde den kristna tolkningen av Jesu uppståndelse inte i första hand vara att den ger oss hopp om egen uppståndelse, utan att den visar *Guds rättfärdighet*.

Om vi går till Paulus, så menade han att Kristi uppståndelse gav vittnesbörd om att Gud en gång ska segra över ondskans makt, att rättfärdigheten en

gång ska vinna över orättfärdigheten: "Om Kristus inte har uppstått, ja, då är vår förkunnelse tom, och tom är också er tro... då är er tro meningslös och ni är ännu kvar i era synder" (1 Kor 15:14, 17). Uppfattad på det sättet blir inte Jesu uppståndelse först och främst ett löfte om uppståndelse. Snarare får den ses som ett tecken, kanske till och med ett avgörande bevis, på att det onda i tillvaron inte har sista ordet och att Gud genom att uppväcka Kristus visat att orättfärdighet och laglöshet inte ska få triumfera. Något av denna syn på sambandet mellan Jesu uppståndelse och Guds rättfärdighet skymtar också i flera av de övriga apostlarnas förkunnelse, tex hos Petrus: "Ni förnekade honom som var helig och rättfärdig och begärde att få en mördare frigiven, och vägvisaren till livet dödade ni. Men Gud har uppväckt honom från de döda, det kan vi vittna om. Genom tron på hans namn har det namnet gett styrka åt mannen som ni ser här och som ni känner. Den tro som kommer genom detta namn har gett honom full hälsa i allas er åsyn" (Apg 3:1 ff Cf Apg 7:52 f).

Vad de första kristna uppfattade vid vittnesbördet om Jesu uppståndelse var inte främst att Gud givit en död kropp liv igen. Från andra bibliska berättelser vet vi att sådant inte hörde till ovanligheterna, och Jesus sades ju själv ha uppväckt avlidna personer och återgivit dem livet. Men det är viktigt att observera att det alltid rörde sig om människor som orättvist gått bort i förtid. Berättelserna handlar inte om *döden*, utan om ondska, synd, lidande och orättvisa.

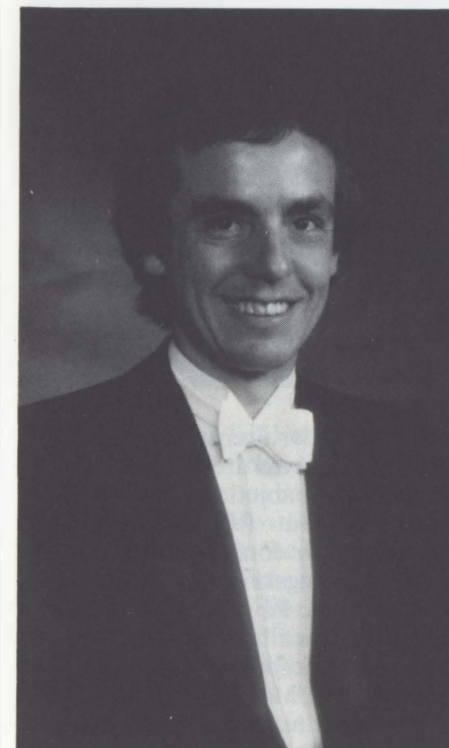
Vad lärjungarna uppfattade var att det som syntes vara det godas nederlag, en kollaps av själva grunden för hoppet, Jesu lidande och död på korset, inte var slutet på historien, inte var djävulens och det ondas seger. Guds rättfärdighet visade sig till slut vara starkare än ondskans makt.

Jag avvisade i inledningen tanken på att den kristna trons giltighet helt beror på Jesu uppståndelse. Ändå finns det ett avgörande samband mellan tron på Jesu uppståndelse och acceptandet av den kristna livstolkningen.

Ungefär så här vill jag resonera:

Mina erfarenheter av synd, lidande och abnormitet i världen skulle göra tron på en god Gud mer eller mindre omöjlig utan traditionerna om Jesu lidande och död. Det är egentligen bara därför att jag i passionshistorien upplever hur Gud går in i det mänskliga lidandets mörker, hur han möter det och besegrar det, som jag kan acceptera en religiös livstolkning. Men eftersom lidandeshistorien, hur gripande den än må vara, trots allt slutar med Jesu död, skulle Guds kamp för kärlek och rättvisa i viss mån framstå som ett nederlag utan

traditionerna om Jesu uppståndelse, detta att Gud inte lät det onda i världen få sista ordet. Och därför blir tilltron till uppståndelseberättelserna det som till slut är bestämmande för om vi ska låta våra erfarenheter tolkas i ljuset av den kristna tron, om vi ska välja en annan livstydning än den kristna, eller om denna tro ändå visar sig vara den som gör mest rättvisa åt vad vi vet, känner och värderar här i tillvaron. För mig personligen har faktiskt uppståndelsetron något av denna betydelse.

Sten M Philipson, som haft vänligheten ge oss sina synpunkter på uppståndelsetron, är docent i tros- och livsåskådningsvetenskap vid Uppsala universitet samt präst i Svenska kyrkan. (Hans doktorsavhandling omskrevs i Sökaren nr 8, 1983. I höstas gav han på bokförlaget Doxa ut en ny bok: *Med naturen som hållpunkt; om livsåskådningar i svensk miljöreligiositet*.)

Kommentar

Jag anser att vi omöjligen kan veta vad som hände i samband med Jesu korsfästelse – om någon sådan händelse ägt rum. Om den har ägt rum, vet vi inte om Jesus dog på korset eller överlevde korsfästelsen. Om han överlevde, är det omöjligt att idag avgöra om han var "kliniskt död" efter nedtagningen från korset, dvs om hjärtat stannat och hjärnan därmed upphört att leva, eller om han var *skendöd*.

Det är omöjligt att veta om lärjungarnas tro på Jesu uppståndelse berodde på att han visat sig kroppsligen efter korsfästelsen eller på att någon annan, som liknade Jesus, visat sig för dem eller på att lärjungar upplevt en levande Jesus i visioner eller på att det spreds ett falskt rykte att han hade uppstigit ur graven.

Vi vet inte om det ligger någon som helst sanning i detta oerhörda som tycks vara kristendomens unika ursprung, Jesu uppståndelse från de döda. En historiker kan bara säga: Vid en viss tidpunkt fanns det människor som trodde att Jesus från Nasaret hade uppstått från de döda.

Sten Philipson vill tona ned uppståndelsens betydelse för den kristna tron. Han menar dels att en kristen inte behöver tro på Jesu *kroppsliga* uppståndelse, dels att uppståndelsetron inte är helt avgörande för kristendomen. Jag håller inte med honom om detta. Ty en kristen tro utan Jesu kroppsliga uppståndelse blir något annat än en tro med den kroppsliga uppståndelsen. Jesus blir då blott en profet, en predikant bland många, men hans anseende att vara en gud, eller Gud själv i mänsklig gestalt, försvinner. Tron på Jesu gudomlighet är beroende av tron på hans uppståndelse.

Har Jesu lärjungar blott sett honom uppstånden i syner, då är det ingen verklig uppståndelse och Jesus kan inte utnämnas till Guds son, frälsaren, försonaren, den som skall återkomma för att döma levande och döda.

Om det saknas tillräckliga skäl för att tro på Jesu död och uppståndelse – och det gör det – då är Bibelns lära om Jesus inte sann. Men detta hindrar inte att en "kristen" kan fortsätta att tro på Gud, Försynen, goda gärningars betydelse, ett liv efter detta, gudomlig rättvisa osv. De trosföreställningarna har sina egna problem som inte beror på vad man kan tro om Jesus.

SM

Gamla testamentet är inte judendomen

Av MORTON H. NARROWE

Östen Kjellmans essä om Josuas bok i Sökaren nr 7, 1983 är i huvudsak korrekt. Bibelns beskrivning av hur landet Kanaan erövrades har ifrågasatts av arkeologer och historiker och vad mer är, så utgör denna bok ett mycket större problem för kristna än för judar.

Låt mig försöka förtydliga detta påstående, eftersom Kjellman och jag drar samma slutsats, men av olika skäl. Judendomen – i likhet med katholicismen och till skillnad från protestantismen – har en lång bibeltolkningstradition, som står mellan den troende och Bibelns text. Egentligen var det just denna tolkningstradition, som de stora reformatörerna ville ta bort. De ansåg att Bibeln skulle tala direkt till läsaren, predikanten, församlingen. För judendomen å andra sidan finns det en muntlig tradition som dels fortfarande är oskriven, dels har nedtecknats i Talmud och senare lagböcker, filosofiska skrifter och kabbalistiska meditationer och föreställningar. Det är därför begreppet TORA (lära, fostran och ej "lag") är så grundläggande för judendomens historia, nutid och framtid. "Allt vad en kompetent skriftlärare kommer att undervisa har redan sagts på berget Sinai", är ett poetiskt sätt att uttrycka denna inställning till TORA som ett växande och utvecklande begrepp. Det är därför som judendomen i årtusenden har haft en responsa(fråga-svar)litteratur, där frågor har riktats till stora skriftlärda vars svar sedan spritts över hela världen. I allt detta spelar Josuas bok en mycket liten roll. Boken är nästan bortglömd, kanske med undantag för förbundets förnyelse i kapitel 24.

Men alla judiska traditioner går naturligtvis tillbaka till den hebreiska Bibelns text. Aldrig har någon judisk sekt uppstått och överlevt utan att basera sin tolkningstradition på det som kristna men ej judar kallar Gamla Testamentet. Resultatet har blivit att en hel del av de grymheter som Östen Kjellman har reagerat emot, har tol-

RABBINSK JUDENDOM TOLKAR BIBELN OCH TAR IFRÅN GUD DE GRYMMA KARAKTÄRSDRAG SOM HAN HAR I EN DEL AV BIBELNS TEXTER. TOLKNINGSTRADITIONEN, DELS OSKRIVEN, DELS NEDTECKNAD, BETYDER MER FÖR JUDENDOMEN ÄN BIBELNS BOKSTAV.

kats bort under årens lopp. Talmud upprättar två kategorier – Milchemet Mitzva (påbudet krig) och Milchemet Reshut (tillåtet krig) och begränsar den första kategorien till Josuas erövringskrig mot de sju kanaanitiska folken. På så sätt är detta krig slut en gång för alla och alla de lagar i 5 Moseboken, kapitel 7 och 20, som Kjellman och Magnusson har citerat, är således inte aktuella för dagens judar. Det är kanske intressant för läsaren att veta att en av mina predikningar på församlingens dag, judarnas heligaste dag, i år handlade om just detta ämne – hur rabbinsk judendom under årtusenden med hjälp av en mild tolkningstradition tagit ifrån Gud de grymma karaktärsdrag och ansvaret för omänskliga lagar som förekommer i en hel del bibeltexter.

Nu hoppas jag att Östen Kjellman och läsekreten förstår vad det är som är så särskilt med denna boksamling (den hebreiska Bibeln) – åtminstone för judarna. Våra heliga skrifter har varit utgångspunkt för vårt sökande efter ett svar på profeten Mikas fråga "Vad är det som Herren önskar av oss?". Att göra sig av med "boken" skulle innebära att man kastar ut barnet med badvattnet, eftersom judendomen inte är "Gamla Testamentet" utan årtusendens responser till den hebreiska Bibelns utmaningar. Att Guds ord finns där har vi alltid haft som trosartikel och våra sökare har försökt att röna ut det gudomliga

och därmed har de rensat bort åtskilligt som återspeglar en barbarisk tid – nästan lika grym som vårt eget 1900-tal.

Jag skulle helst vilja sluta här med en akademisk skildring om utvecklingen inom judisk bibeltolkningstradition och hur den skiljer sig från den protestantiska. Men Östen Kjellmans artikel och även Sven Magnussons "Litet bibelläsning" tvingar mig att fortsätta och att byta ämne. De har påstått att staten Israels "expansionistiska politik" och "hänsynslösheten och grymheter i den nuvarande Israel-statens politik synes mig vara en direkt konsekvens av att man följer den gamla judendomen enligt G T". Detta är – oavsett om man är för eller emot den nuvarande regeringen – fel. De ultraortodoxa expansionisterna i regeringen såväl som den organisation av ortodoxa judar som motsätter sig all judisk bosättning på Västbanken (Oz V'Shalom) delar samma tro på riktigheten och hängivenheten i att efterleva Talmuds utläggning när det gäller erövringskrigets ogiltighet. Palestinierna är inte kananiter. Ingen har någonsin påstått detta, vilket betyder att slutledningarna från Bibeln till dagens situation är felaktiga. Josuas bok är inte aktuell. Och inte bara detta utan det bör också nämnas att åtskilliga stora ortodoxa rabbiner, som exempelvis Ovadia Josef i Israel och Joseph Soleveitchik i USA, har tagit avstånd från de "troende" som använder landet Israels (oklara) gränser i G T som svepskäl för expansionism. Fred, har dessa insisterat, har företräde framför mark. Både Kjellman och Magnusson har skapat en påhittad teologi och lyssnat endast på en sida av en het debatt. Den som önskar läsa Oz V'Shaloms publikationer, där judendomens källor som talar för tolerans, återhållsamhet och fred citeras, kan skriva till Oz V'Shalom, P O Box 4433, Jerusalem 910 43, Israel.

Till sist måste jag uttrycka min bestörtning över Sven Magnussons karikatyr av judendomens syn på

utvaldheten. Jag kan förstå att Magnusson, som inte känner till judisk messianism, har tolkat Jes 60 som dagsaktuella profetior istället för poetiska beskrivningar av en avlägsen period av världsfred. Att Jesaja 11 med dess beskrivning hur lejonet och lammet skall vallas tillsammans av en liten gosse är poetiskt, är självklart. Men att Jesaja 60 faktiskt tillhör samma tradition är svårare att veta. Den okände profetens ord (Deutero Jesaja) till de i babylonsk exil försmäktande israeliterna är tyvärr högfärdiga, när de beskriver vad profeten ansåg skulle bli en inte alltför avlägsen messiansk epok, men dessa ord har aldrig använts i judisk historia – inte heller i nuet – som underlag till någon konkret politik. Det är inte omöjligt att någon fanatiker vid tillfälle har citerat dessa ord, men jag känner inte till ett enda fall där någon ansvarsfull politiker, rabbin eller lärare har använt dessa ord på detta sätt som Sven Magnusson påstår att "judendomen" har gjort.

Som sagt – det är lätt att förstå att messianism och dagspolitik kan blandas ihop, när man inte känner till Talmud och senare judiska skrifter. Men utvaldheten är i grund och botten en biblisk idé, och då får man inte förbigå Amos 3:2 som betonar att israeliterna är det enda folk som genom TORA har Guds ord och blir därför straffade om de inte efterlever Herrens bud. Av Amos 9:7 där profeten likställer judarna med etiopierna, filistéerna och araméerna (dåtidens PLO) är det klart att utvaldheten är allt annat än någon rasistisk eller politisk överlägsenhet. Och medan man citerar 5 Moseboken kapitel 7 bör man också ta med vers 4, där förbudet att inte beblanda sig med kananiterna får en teologisk och ej någon rasistisk förklaring.

Även om det blir en smula tekniskt tycker jag att litet biblisk exegetik kan bli av nytta här. "Egendomsfolk" (AM SEGULA, 5 Mos 7:6) är en osäker översättning. Det finns en hel del bibelforskare som anser att SEGULA (AM betyder folk) inte har med egendom att göra utan beskriver ett visst feodalt förhållande mellan mästare och tjänare. Denna tolkning passar väl in i just denna vers, eftersom MIKOL HAAMIM betyder "från alla folk" och inte "förmer" eller "framför" alla folk. Utvaldheten i Bibeln är säkerligen ett svårsmält begrepp, men det är inte rasistiskt. Se Ruts bok som ett exempel bland många! Att skriva "renrasighet har alltid varit angelägen för rättrogna judar" är fel och man kan inte undgå att påminnas om 30-talets farliga

Morton H. Narrowe är överrabbin i Judiska Församlingen, Stockholm.

ideologier.

När det gäller landet Kanaan och utvaldheten inser man lätt hur komplicerat ämnet är om man slår upp 1 Mos 15:16 och 3 Mos 18:24–30, där landets inneboende helighet tas för given. Jag vet att vi inte tänker i dessa kategorier, men för Bibeln är det landet och inte folket som är heligt. Folket skall försöka bli heligt genom att efterleva TORANs etiska och rituella bud. Och därför är Israel varnat (3 Mos 18:28): "Gör inte sådant, för att landet inte må spy ut er, om ni så orena det, liksom det spyr ut det folk som har bott där före er." Detta betyder precis det som står där: – om landet förorenas genom oetiskt och omoraliskt leverne, spyr det ut den (dåvarande) syndige inneboaren, amoré lika väl som israelit. Denna bibliska "utvaldhet" liknar knappast påståendet i Sökaren nr 7 att israeliterna är förmer än andra.

Svar från Östen Kjellman

Det är bra med dessa sakliga klarlägganden och utläggningar av vad som står i bibeln. Ty de behövs verkligen. Jag ser det hela lekmannamässigt, från en vanlig enkel bibelläsares synpunkt. Det är ju meningen, att även vanligt, enkelt folk skall läsa bibeln.

Förresten är det konstigt detta: Först talar de kristna prästerna med stor iver och viftar med bibeln i handen inför auditoriet och uppmanar oss att läsa bibeln. När man sen går hem och läser bibeln och citerar de lärdomar, som står där, då säger de, att man inte skall bry sig om vad som står i bibeln.

Trots överrabbinens förklaringar har jag fortfarande svårt att inse, varför vi i vår religion måste bära med oss denna boksamling och betrakta den på det sätt vi gör i officiella sammanhang, såsom "helig" och såsom Guds speciella ord.

Jag undrar om inte tex några årgångar av Sökaren vore bättre religiös grundval än den bibel vi har. Och om inte vi skulle låta vår nuvarande bibel bli vad den egentligen är: Ett mycket intressant historiskt dokument, värdefullt för att studera vad folk för länge sedan tyckte, tänkte och gjorde, eller påstod att de gjorde.

Och en annan sak: Man får inte blanda ihop kritik av GT:s innehåll med någon slags värdering av dem som kallar sig judar.

Svar från SM

Morton H. Narrowe upplyser oss om att vad som står i Bibeln inte har så stor betydelse för judar i vår tid. Mer betyder bibeltolkningstraditionen som finns nedtecknad i bl a Talmud.

Huruvida de judar som idag genom erövringar vill utvidga staten Israels territorium i någon mån stöder sig på Bibeln, vet jag inte. Men jag har konstaterat att den expansionistiska politiken står i överensstämmelse med Moseböckerna och Josuas bok. Jag skrev att den politiken "har fullt stöd i judendomens heliga skrifter". Det borde ha stått "i 'Gamla testamentet', som tillhör judarnas viktigaste religiösa skrifter".

Enligt Morton Narrowe är erövringskrig oriktigt, om man ser till Talmud. Det låter bra. Talmud representerar alltså i det avseendet en högre ståndpunkt än "Gamla testamentet".

Jag har inte karikerat judendomens syn på utvaldheten, som Morton Narrowe menar. Vad jag skrivit om är utvaldheten sådan den beskrivs i "Gamla testamentet", inte dagens judendom.

Jag vänder mig mot att (hela) Bibeln av religiösa människor betraktas som en helig bok. Enligt min mening är Bibeln en (från andlig synpunkt) i stort sett dålig bok, men religionshistoriskt mycket intressant.

Mose- böckerna

Hans Holbein d y: Mose talar till Israels barn...

Moseböckernas religion är en nationalegoistisk religion. Dess främsta budskap till de troende är att Gud har valt ut Israels barn till sitt folk; han har befriat det ur slaveriet i Egypten och har lovat det ett land som flyter av mjölk och honung, Kanaans land. Men Kanaans land ligger inte jungfruligt framför dem, utan där bor redan flera folk. Dessa skall israeliterna på Herrens befallning utrota eller fördriva.

De fem Moseböckerna inleder den kristna Bibeln. De tillhör också judarnas viktigaste religiösa skrifter. Där finns de berömda myterna om skapelsen, Edens lustgård, syndafallet, Kain och Abel, syndafloden och Babels torn. Men framför allt handlar dessa böcker om hur Mose förde "Israels barn" ut ur fångenskapen i Egypten till Kanaans land och hur Herren ser israeliterna som sitt egendomsfolk och strider på deras sida mot de folk som står i deras väg.

Herren i Moseböckerna är en strids-gud som leder Israels barn till segrar i deras kamp för tillvaron och till nationell storhet. Det dryper av dödade människors (och djurs) blod på Moseböckernas blad. Rättvisa i dessa böcker är israeliternas segrar och deras lydnad för Herren. Grymt och skoningslöst far de fram med sina fiender, som också är Guds fiender.

Det finns ett gudomligt bud "du skall inte dräpa" i Moseböckerna, med det gäller inte för israeliternas erövringskrig. Och det gäller inte heller när Herren befäller israeliter att mörda sina fränder som straff för ohörsamhet mot Herren. Det finns också ett gudomligt bud "du skall inte stjäla", men inte heller det gäller för Israels erövringskrig.

Mose berättar: Vi intog alla Sihons

städer och gav hela den manliga stadsbefolkningen till spillo, likaså kvinnor och barn. Vi lät ingen slippa undan. (5 Mos 2:34). Mose igen: Vi gav dem till spillo, liksom vi hade gjort med Sihon, kungen i Hesbon. Hela den manliga stadsbefolkningen gav vi till spillo, likaså kvinnor och barn. (5 Mos 3:64). Hela tiden strider Herren själv i spetsen för Israel.

Herren talade till Mose: Kräv ut hämnd för Israels barn av midjaniterna! Och israeliterna gjorde som Herren befällt och dräpte "allt mankön". Alla midjaniternas städer och alla deras tältläger brände de upp i eld. Trots detta blev Mose förbittrad på sina krigare och sa: Har ni låtit alla kvinnorna leva? Så dröp nu alla gossebarn och dröp alla kvinnor som haft med israelitiska män att skaffa! (4 Mos 31:1 - 18).

Men Herren är hård och krävande även mot sitt egendomsfolk. Han fordrar ständiga offer: brännoffer, spisoffer, syndoffer, skuldoffer, tackoffer, försoningsoffer. Sida upp och sida ned beskrivs i minsta detalj hur dessa offer måste gå till för att Gud skall godta dem. Görs minsta fel i offerriterna, så måste den felande dö. Arons söner utförde ett offer på annat sätt än vad som var föreskrivet: de bar fram inför Herrens ansikte annan eld än den som han hade gett befallning om. Då gick eld ut från Herren och förtärde dem, så att de föll döda ned inför Herrens ansikte. (3 Mos 10:1 - 2). Dagligen skall det offras. Det är offren som är de goda gärningarna. Lukten av offerröken är välbehaglig för Herren. Mest är det djur som offras, ibland växter (men aldrig människor).

På sabbatsdagen fick inget arbete utföras. Den som bröt mot förbudet skulle dödas. Det berättas (4 Mos 15:32 - 36) att en person ertappades med att samla ved på sabbaten. Gud befälde genast israeliterna att stena honom till döds, vilket de gjorde.

Prästen Aron hade gjort en guldkalv åt folket att dyrka. Därav blev Herren

så vred att han befälde män av Levi stam att gå runt i det israelitiska lägret och döda alla som de kunde finna, även deras egna bröder och vänner. 3 000 män mördades på det sättet som Guds straff för Arons misstag. (2 Mos 32).

På en plats började israelitiska män "bedriva otukt med Moabs döttrar", och "Israel slöt sig till Baal-Peor". Då upptändes Herrens vrede mot Israel och han befälde genom Mose att alla israeliter som slutit sig till Baal-Peor skulle dödas. "Nu kom en man av Israels barn och förde in bland sina bröder en midjanitisk kvinna inför Moses och Israels barns hela menighets ögon, under det att dessa stod gråtande vid ingången till uppenbarelsetältet. När Pinehas, son till Eleasar, son till prästen Aron, såg detta, stod han upp i menigheten och tog ett spjut i sin hand och följde efter den israelitiska mannen in i tältets sovrum och genomborrade dem båda, såväl den israelitiska mannen som kvinnan, genom att han stack henne genom underlivet." Denna grymma handling gillade Herren och "hemsökelsen" bland Israels barn upphörde. "Men de som hade omkommit genom hemsökelsen utgjorde 24 000", dvs leviterna hade på Guds uppdrag dödat så många av sitt eget folk. Herren sa: "Pinehas har avvänt min vrede från Israels barn, genom att han har nitälskat bland dem liksom jag nitälskar. Därför har jag inte i min nitälskan förgjort Israels barn." (4 Mos 25:1 - 11).

Den etiska logiken är förvirrad i Moseböckerna. Exempel: När israeliterna ville lämna Egypten, där de var slavar, anhöll de hos farao om att få bege sig ut i öknen för att dyrka sin Gud - så att de sedan skulle kunna rymma. Men Gud tillslöt faraos hjärta, så att han inte släppte dem. För att farao ändå till sist skulle släppa dem och för att Gud skulle få visa sin makt och visa att han stod på Israels barns sida, sände han den ena plågan efter den andra på folket i Egypten: paddor

... manar till lydnad...

... och giver föreskrifter.

översvämmade landet, mygg och flugor kom i massor, bulnader slog upp på människor och djur, hagel föll och svärmar av gräshoppor kom. Men Gud gjorde ändå så att farao inte släppte Israels barn. Till slut bestämde sig Gud för att riktigt straffa egyptierna för att han själv tillslutit faraos hjärta: Gud dödade allt förstfött i hela Egypten, både av människor och av djur. Men Israels barn skulle skonas. De var ju Guds egendomsfolk. Gud hade slutit förbund med dem. Israeliterna befälldes att slakta lamm och stryka djurens blod på sina dörrar, så att när Guds mördaränglar gick runt i Egypten och dödade alla förstfödda, då skulle de se vilka som tillhörde Israels folk och skona dem. Detta är ursprunget till den judiska påskhögtiden. (2 Mos 11 - 12).

Den lag som Mose ger israeliterna är inte utan förtjänster, men dödsstraff döms för många brott, exempelvis: "När någon, man eller kvinna, befat sig med andebesvärjelse eller spådom, skall denne straffas med döden. Man skall stena honom, blodsskuld vidlåder honom". (3 Mos 20:27.) För hädelse: "Och de förde ut hädaren utanför lägret och stenade honom. Alltså gjorde Israels barn som Herren hade befällt Mose." (3 Mos 24:10 - 23.)

Gud i Moseböckerna är en ond ande. Rättvisa, förbarmande, förlåtelse, mildhet och förståelse vet han inte av. "Om en prästs dotter ohelgar sig genom skökölevnad, så ohelgar hon sin fader. Hon skall brännas upp i eld." (3 Mos 21:9). Kvinnan beskrivs i Moseböckerna som en andra klassens människa, mindre värd än mannen och stående under hans befäl.

Moseböckerna är ju mycket gamla skrifter. De lär ha sammanställts nära 1 000 år före 0. De är etiskt primitiva och präglade av en vidskeplig verklighetsuppfattning. Underverk, som aldrig inträffat, beskrivs sida upp och sida ned. Varför skall dessa skrifter behöva inleda en nutida världsreligions heliga bok? Man torde kunna vara säker på

att om den kärleksfulle Gud, som kristendomen förkunnar, till äventyrs existerar, så vänder "han" sig intensivt mot att tillskrivas sådana uttalanden som läggs i hans mun i Moseböckerna och mot att få stå för de egenskaper som där tilläggs honom. Moseböckernas Gud har alltså ingenting att göra med den Gud som de kristna vill tro på.

Mänskligheten måste ju förstå att höja sig ur gångna tiders primitiva

religiösa förvillelser.

Kära kristenhet, lägg de förfärliga Moseböckerna åt sidan! Utfyll dem i er bibel med något gott! Det torde finnas många högtstående skrifter av nutida kristna författare, exempelvis Albert Schweitzer med hans berömda "vörndnad för livet". Begrav Moses krigar- och mördargud i historien och sammanställ en ny bibel, värd att kallas helig!

SM

FEMTE MOSEBOK

7 KAPITLET

Befallning om kananéernas tillspillogivning.

När HERREN, din Gud, låter dig komma in i det land dit du nu går, för att taga det i besittning, och när han för dig förjagar stora folk — hetiterna, girgaséerna, amoréerna, kananéerna, perisséerna, hivéerna och jebu-seerna, sju folk, större och mäktigare än du — 2 Mos. 23:23 f. 34:11 f. 5 Mos. 31:3.

2. när HERREN, din Gud, giver dessa i ditt våld och du slår dem, då skall du giva dem till spillo; du skall icke sluta förbund med dem eller visa dem nåd. 2 Mos. 23:32. 5 Mos. 20:16 f. 3. Du skall icke befrynda dig med dem; dina döttrar skall du icke giva åt deras söner, och deras döttrar skall du icke taga till hustrur åt dina söner. Jos. 23:12 f. Dom. 3:5 f. Esr. 9:1 f. 4. Ty de skola då förleda dina söner att vika av ifrån mig och tjäna andra gudar, och HERRENS vrede skall då upptändas mot eder, och han skall med hast förgöra dig.

5. Utan så skolen I göra med dem: I skolen bryta ned deras altaren och slå sönder deras stoder och hugga ned deras Aseror och bränna upp deras beläten i eld. 5 Mos. 12:2 f.

6. Ty du är ett folk som är helgat åt HERREN, din Gud; dig har HERREN, din Gud, utvalt till att vara hans egendomsfolk framför alla andra folk på jorden.

2 Mos. 19:5. 5 Mos. 4:20. 14:2. 26:18. 1 Petr. 2:9.

Sökarguiden

Reich-lärjungen *workshop med*
Myron Sharaff
13-17 feb.

INSTITUTET FÖR KROPPSINRIKTAD PSYKOTERAPI
— SWEDISH INSTITUTE FOR BIOENERGETIC ANALYSIS
Individ-, par- och gruppterapi — kurser och utbildning
Läkarhuset, Hotellgatan 3, 171 45 Solna, Sweden
Tel. 08/82 77 07, 96 36 41

- Sexualitet Andlighet Tantra
- SRT-Spiritual Reality Training
- Teachers Training
- Next Step — Advanced Training
med eldgångarna PEGGY & TOLLY BURKAN

För programblad och övrig information kontakta:
LIVSGLÄDJE joy of Life, Riddargatan 9, 114 51 Stockholm.
Pratima eller Annika tel 08-61 69 63 säkrast tis & ons kl 18.00—20.00,
eller kvällstid 0762-134 46

ASTROLOGISK FÖDELSEKONTROLL

- ★ ● Val av kön
- ★ ● Preventivmedel
- ★ ● Barnlöshet → II
- ★ ● Spontan abort →

Celest Konsultation • Jan G. Romander • 08-42 61 39

TV-Astrologen

Berts SEXOSCOPE 69:-
Du får ALLT som ingår
Bert Yoga Jonson
Bergsunds strand
08-68 84 89

Henniksdrömsringen 7, 2tr. 131 32 Nacka.

**Glöm inte
LIVSFESTIVALen**
21-22 Jan. Fältövesten
Ring: 0764-22635
08-30 7000

Café Paris
Body Work Center
Götgatan 11

- New Age Musik
- Föreläsningar
- Workshops
- Café Paris Servering vegetariskt

Positivitetsprofeter

Samlade av Åsa Freij

Barbara Austin

Det som händer i mitt yttre liv har på något sätt redan hänt inom mig, i mitt tankeliv, säger Barbara Austin från San Francisco, som arbetar med att hjälpa människor att bli mer medvetna om sina livsprocesser, om de mönster som styr dem och ofta fyller deras liv med likartade, ständigt upprepade problem. Det är min tanke som styr mig, det är min vilja, min attityd, min önskan, även om jag inte är medveten om det, understryker hon. Någonstans inom mig, på någon nivå av mitt medvetande, väljer jag själv vad som händer i mitt liv. Jag väljer framgång eller motgång, lycka eller olycka. Jag skapar mitt eget öde.

Annastina Vrethammar

Annastina Vrethammar är positivitetslärare. "Vi är vad vi tänker att vi är", understryker hon. Annastina lär ut en teknik med affirmationer, där man bejakar att man äger vissa goda, nyttiga egenskaper, man visualiserar och upprepar det man önskar. Genom denna teknik kan man enligt Annastina bli en ny och mer självförverkligande människa, en människa som lyckas med sitt liv. I alla tider, säger hon, har det funnits människor som affirmerat, fast omedvetet. De har haft en bestämd föreställning om vad de skulle bli, vad de skulle göra eller vad de skulle ha. Med sin tankekraft har de hållit fast bilden, tanken, föreställningen, och så har den till slut blivit verklighet.

Lawrence LeShan

En känd föreläsare för bot inifrån-principen är den amerikanske psykologen dr Lawrence LeShan. Han menar att cancer är symptom på att det är något i den sjukes liv som inte fungerar, något i "själen", och att det gäller att hitta detta och komma tillrätta med det genom att ersätta döds krafter med livs krafter. Lusten att leva är en livskraft. Självförverkligande, trivsel är andra. Förtvivlan, känsla av meningslöshet, självförakt är döds krafter. Psykologiska faktorer har alltså en mycket stor betydelse vid behandling av sjukdomar enligt LeShan. Den positiva inställningen har hälsovärde.

K O Schmidt

K O Schmidt heter en tysk författare som arbetar utifrån uppfattningen att en positiv livsinställning främjar hälsa. I boken "Den inre läkaren" (Larson) bär han fram många belägg för sin åsikt. Han uppmanar: "Avlägsna giften ur själen! Många fysiska besvär har sin rot i olösta inre konflikter — i en förgiftning av den egna själen genom ängslan, motvilja, ursinne, agg eller hat." Han hänvisar bl a till den japanske psykosomatikern Taniguchi som i många exempel åskådliggjort hur de av negativa stämningar skapade kroppsliga besvären ger vika, när den sjuke blivit medveten om hur djupgående dessa samband är.

Norman Vincent Peale

En mycket omtyckt föreläsare för positivt tänkande är amerikanen Norman Vincent Peale, författare till många böcker. Han skriver: "Du kan bygga upp ditt liv med konstruktivt tänkande. Du kan riva ned det med destruktivt tänkande. Vad du är idag, är resultatet av vad du har tänkt under många, många år. Vi blir vad vi tänker. Om du vill veta vad du kommer att vara om låt oss säga fem år, så behöver du inte anlita någon spåman för att få reda på det. Jag kan tala om det för dig på ett ögonblick. Om fem år kommer du att vara precis vad du tänker under de följande fem åren. Du kommer att vara större då, om du tänker stort. Du kommer att vara mindre, om du tänker smått. Vi har inte tillräckligt ofta klart för oss vilken skapande och nedbrytande makt tanken är."

Carl Simonton

Allt fler läkare och psykologer anser att psyket, själen, har en avgörande betydelse för kroppens hälsa. En av dessa är den amerikanske läkaren Carl Simonton som tillsammans med sin hustru Stephanie Matthews-Simonton har utvecklat en metod, byggd på tankens makt, för att bota sjukdomar, främst cancer. De förenar traditionell medicinsk behandling med en metod där patienten visualiserar hur sjukdomen försvinner, tror att han övervinner den. Paret Simontons undersökningar har visat att resultatet av en behandling mera beror på hur positivt inställd patienten är än på hur allvarligt sjukdomstillståndet är. Allvarligt sjuka patienter som hade en positiv inställning klarade sig bättre än mindre sjuka patienter som var negativt inställda.

Bengt Wilhelm

"Det behövs ofta bara att man avlägsnar litet av det negativa och ersätter det med litet positivitet och några små steg mot sitt mål för att hela tillvaron ska bli annorlunda och ens liv ta en ny och mer fruktbar riktning."

Wäxthusets traditionella frigörande skidvecka 25/2-4/3-84

Plats: Särna, Dalarna.

Alt 1: Skidvecka med kurs, skidor, kropp och själ, helhetsträning för livsglädje 2 250:- inkl kurs, resa från Stockholm, mat, logi.

Alt 2: Skidvecka med självhushåll 1 750:- inkl resa från Stockholm, mat, logi.

Barn 0-2 år gratis, 2-6 år 450:-, 6-16 år 875:-.

Anmälan till båda alt senast 1/2 1984 genom inbet av 900:- till PG 39 75 17-7 Wäxthuset, pl 318 A, 760 40 Väddö.

För inf: Ulf och Josefin Allgulin 0764-332 22 mån - fre 11 - 13. Välkomna!

Vill Du köpa boken "I Vindarnas land", en filosofisk saga, så kan den beställas genom Eva Bladh, Fridhem, 592 02 Borghamn. Tel 0143-200 70

Söker Du...

- Vidare kunskap om Dig själv.
- Perspektiv på egen växt och utveckling.
- Personligt syfte och djupare livsmening.
- Utbildad psykolog som partner för samtal.
- Djupare förståelse för och hjälp till bearbetning av personlig kris.

Kontakta

**Jan Romander för
astrologisk konsultation**
Tel: 08-42 61 39

ERT ÖDE, LYCKA, FRAMTID?

Astrolog FRANK MARTIN ställer åter pers årshoroskop, samt svarar på enst frågor. Jubileumspris 80:- samt 165:-. Ins föddata o namn. Vid ev förfrågan 08/93 76 55. Korintvägen 16, 123 56 Farsta

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation

av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

BUDDHISTCENTRUM

Meditation
Studier

För information ring eller skriv till:

Detlef Schultze
Falsterbogatan 23
214 36 Malmö
tel: 040/97 52 29

Kontakt

Man 42 år söker kontakt med kvinna som har intresse för vegankost, biologiskt lantbruk och trädgård, parapsykologi, andeväsen, meditation och själsresor. Svar till "Sökare", Sökaren f v b.

Jag är en kvinna på 36 år med en dotter på 2 år och en hund. Vi är nyinflyttade till en liten ort i nordöstra Västergötland och känner oss ganska ensamma. Vi söker vänner med positiv livssyn. Kanske kan vi inspirera varandra till nya krafttag och ge varandra nya impulser och infallsvinklar till livet. Svar till "Tillsammans", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

BABAJIS KRIYA YOGA

en praktisk introduktion
varje fredag kl 18.00
Medborgarhuset, grupprum 9
Medborgarplatsen,
Stockholm
Ta med en filt!

AKUPUNKTUR- BEHANDLING

MAG- OCH TARBESVÄR
HALS- OCH URINVÄGS-
INFEKTIONER
HUVUDVÄRK
MENSTRUATIONSBEVÄR
NERVOSITET
RÖKAVVÄNJNING
VIKTPROBLEM
FÖRSTÖPPNING
M M

KOSMETISK AKUPUNKTUR
aktiverar genomblödningen av huden i ansiktet, som därmed får ett spänstigare och friskare utseende!

Tidsbeställning varje dag
klockan 18.00 - 20.00

Tel: 08-717 35 46

MARGARETA
SUNDGREN-DANELL
Braxengatan 14
133 00 Saltsjöbaden

Se artikel i SÖKAREN nr 2/83

ORD OCH TONER

Sökaren öppnar härmed åter en avdelning för recensioner av skivor och kassetter som kan tänkas vara av intresse för läsarna. Vi gjorde ett försök för flera år sen, men det torkade in av brist på material - hoppas på bättre tillflöde denna gång! Det kan gälla inspelningar av meditations- eller avspänningsprogram eller andra tekniker för personlighetsutveckling med hjälp av kassetband. Det kan vara föredrag och pedagogiska band med anknytning till Sökarens område. Det kan vara så kallad "New Age"-musik, alltså musik för meditation eller avspänning, för "inre resor", "höjdupplevelser" eller extas. Det kan också vara musik inspirerad av någon viss religion eller filosofi. Det kan t o m vara pop eller rock med ett budskap.

Recensenten är ingalunda någon musikalisk fackman och inte kompetent att bedöma om Radioorkestern spelar bättre än Berlinfilharmonikerna eller om Karajan är en bättre dirigent än Blomstedt. Men jag älskar musik i allmänhet och har länge intresserat mig för inspelningar av det slag som nämns ovan. Jag vill gärna dela med mig av sådant som jag och mina medbedömare finner inspirerande och berikande för livsupplevelsen. Hur ofta avdelningen återkommer och vilken kvalitet den får blir helt beroende av hur mycket och vilket material som kommer in. Den svenska produktionen på området är ju mycket blygsam jämfört med den amerikanska, men de senaste åren har det ändå börjat komma en hel del kassetter. Vi börjar dock med några LP-skivor.

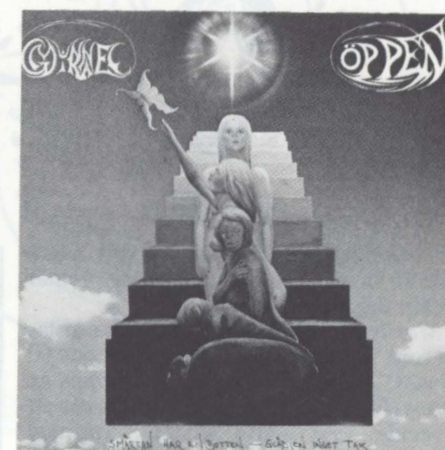
På väg mot ljuset (skivomslag)

Torsten Olafsson

Sylvia Nilsson spelade in sin första skiva 1974. Hon var då medlem av "det andliga broderskapet Susila Budhi Dharma", mer känt som Subud, och skivan heter SÅNGER GENOM SRI SYLVIATI (White Stars SNLP 1001). Hennes nya skiva heter PÅ VÄG MOT LJUSET (Playback PBLP 110; båda kan förmodligen beställas från Playback AB i Malmö). Sylvia svarar för text och musik, sång och gitarrspel. Båda skivorna innehåller visor om kärleken till Gud och medmänniskorna, om bön och förlåtelse, om ett barnsligt enkelt och omedelbart gudsförhållande, om glädjen över livet. Texterna och melodierna är enkla och lättillgängliga, med små lustiga infall och krumelurer. Sylvias sånger har en omedelbar charm och en smittande glädje som gör att jag gärna lyssnar på dem.

Torsten Olafsson bor i Danmark och har ett musikförlag som fyndigt nog heter Olafssongs. Han har själv spelat in deras första LP, med titeln STANDING WAVES - ZEN SHAKUHACHI MEDITATIONS (OLP 001, Olafssongs, Pårupvej 44, DK 3230 Graestad, Danmark, pris 91,50 Dkr). Det medföljande textbladet berättar att shakuhachi är en japansk bambuflöjt med anor från 600-talet, som bl a spelas av zen-munkar. Torsten har studerat för en av de gamla mästarna vid ett tempel i Japan. I texten sägs att "Zen-shakuhachi transcenderer den illusoriska dualismen mellan den, den spiller, och det, der spilles. Udøveren er ikke reduceret til fortolker af noget kompositorisk ego, men er musikken selv". Skivan innehåller sex stycken för soloflöjt. För mig låter musiken klagande och ödslig. Det finns egentligen ingen melodi att vila örat vid, tonerna svävar i rymden för sig själva. Men det är suggestivt, och kan säkert användas som utgångspunkt för meditation om man är i rätt sinnesstämning.

Öppen (skivomslag)

Mikael Lammgård och Gunnell Der-ning har gjort skivan ÖPPEN (Liphone LiLP 3063, Lirec Studio, Box 51, 451 15 Uddevalla). Gunnell sjunger och har skrivit de flesta texterna, Mikael spelar gitarr och synthetisizer, och andra musiker bidrar med fiol, oboe, havsbrus med mera. Texterna handlar om att vara öppen, för medmänniskorna och livet:

"Världen är en spegelbild / av våra egna tankar / Förändrar vi oss själva / förändras världen med oss

Från liv till död till liv / till död till liv igen / Vi har inget att förlora / men allt att vinna

Kundalini stig så högt / i den klara rymd"

Både sång och musik är helt professionell, liksom ljudkvaliteten. Musiken är mycket varierad, från mjuka, lyriska oboetoner till kraftiga utspel i en hårt dunkande rytm. Den här skivan borde kunna uppskattas av tonåringar och ungdomar som ett meningsfullt alternativ till pop- och discomusik. Alla texterna finns dessutom på inneromslaget; de tål att läsas också.

Fler recensionsexemplar av både svenska och utländska skivor och kassetter är välkomna, gärna med lite upplysningar om den som har gjort dem och vad man vill med dem, och uppgift om pris och adress där de kan köpas eller beställas. Sedvanliga villkor för recension gäller. Material till denna avdelning sänds direkt till mig under adress Barum 3888, 290 34 Fjälkinge.

Nils-Olof Jacobson

Sänd illustrationsmaterial, tex skivomslag, foton, till Sökarens adress i Karlstad!

Red

Böcker för hjälp-dig-självare

Av Nils-Olof Jacobson

Ur 1983 års bokflod har jag valt några böcker med det gemensamma temat "hjälp dig själv".

Marilyn Brannin presenteras på omslaget som "hälso- och skönhetsexpert och fd dansös". Hennes bok heter *Ge kroppen en chans* (Forum, 236 s). Hon vill lära oss att utveckla "det sjätte sinnet". Därmed menas det kinestetiska sinnet, det som berättar hur kroppen mår. Genom att öka vår uppmärksamhet inför signaler från kroppen kan vi lära oss att tidigt känna igen tecken på spänning och andra abnorma tillstånd som kan utvecklas till svårare besvär om vi inte gör något åt dem. Det handlar alltså om att utveckla sitt kroppsmedvetande, och sedan utnyttja det för att förebygga och behandla olika obehag och åkommor. Boken beskriver en mångfald övningar för att behandla dels stress och spänning, dels olika smärtor från huvud till fot. Dessutom finns masagetekniker och skönhetsövningar, mest riktade till kvinnor. Mycket av innehållet är dock lika användbart för män. Impulserna kommer från akupunktur och andra österländska traditioner, och från isometrisk träning och andra moderna tekniker. Boken är rikt illustrerad med teckningar, trevlig och medryckande att läsa i, och jag får lust att börja öva genast. Men en närmare granskning av några av övningarna, exempelvis de på sidan 138 och 143, visar att teckningarna som verkar så tydliga delvis motsäger texten, och det är inte alls så lätt att förstå hur övningen ska göras. Hur övningarna verkar kan man givetvis endast komma underfund med genom att själv pröva, men många av dem förefaller mig kunna vara nyttiga exempelvis vid psykosomatiska besvär.

Herbert Benson är professor i medicin i Harvard och blev känd som en av de första som publicerade vetenskapliga undersökningar om verkan av meditation. Hans försökspersoner övade TM, transcendental meditation enligt Maharishi. Benson började sedan intressera sig för vad som var den gemensamma nämnaren i meditationstekniker från olika traditioner. I boken *Lär dig avslappning* (Brombergs, 137 sidor) beskriver han sin metod. Han berättar hur hans undersökningar av meditation och avslappning utvecklades och hur han fann att det inte alls var nödvändigt att betala dyra pengar för att lära sig TM. Vilket "mantra" som helst gick lika bra och gav samma fysiologiska

verkningar som TM. Det enklaste han kunde komma på var räkneordet "one" (en). Bensons metod går helt enkelt ut på att man sitter stilla i en bekväm ställning i 15-20 minuter och tyst för sig själv säger ordet "en" vid varje utandning. Metoden används bland annat av personer med högt blodtryck, och det är visat att den vid regelbunden användning verkligen kan sänka blodtrycket så att medicinering ibland blir onödig. Boken är enkel och lättläst, kräver inga förkunskaper och ger en avslappningsmetod som läsaren kan börja öva omedelbart. Att den dessutom har vetenskapligt fastställda positiva verkningar gör den inte sämre.

David Bresler har skrivit *Befria dig från smärta* (W&W, 300 s). Han är narkosläkare vid universitetssjukhuset i Los Angeles, Kalifornien, och leder en smärtklinik där. Den mest kända svenska motsvarigheten finns i Uppsala med Basil Finer som ledare, och han har skrivit förord. Han påpekar att en del av Breslers metoder ännu inte tillämpas i Sverige. Men grundsynen är gemensam: patienten med kronisk smärta, som oftast inte kan botas inom den traditionella sjukvården, måste själv ta ansvar för sin smärta och aktivt medverka till att göra något åt sitt tillstånd.

Boken börjar med en diskussion av vad smärta är och hur den traditionellt behandlas. Sedan beskrivs metoderna vid Breslers klinik. De bygger på att patienten själv ska lära sig utnyttja sina inre resurser för att befria sig från sin smärta, eller i varje fall lära sig acceptera den. 35 olika övningar beskrivs, som ska göras i viss ordning. De är delvis högst okonventionella. De kan handla om att föra dagbok över sin smärta, "brevväxla" med den, undersöka vilka vinster smärtan ger, lära sig se inre bilder (visualisering), lära sig självhypnos och föra samtal med sin "inre rådgivare". Boken är uppmuntrande, hela tiden med en optimistisk men saklig grundton. Övningarna beskrivs detaljerat. De flesta kräver ingen medhjälp, men väl tålamod och ihärdighet. Många av dem kan vara givande inte bara för den som har smärta utan för vem som helst som vill lära känna sig själv närmare.

Efter dessa tre amerikanska böcker för ovanlighetens skull en rysk. Någon gång kommer en bok som ställer alla hävdvunna begrepp på huvudet. En sådan är *Hälsorevolutionen* med undertiteln "Kol-

syreträning 1984". (Författare ej angiven, översättare Ture Wallén, Förlaget Rydat, Box 50091, 104 05 Stockholm; 86 sidor maskinskriven text, foton och diagram.)

Boken innehåller ett föredrag som den ryske läkaren Konstantin Butejko höll i Moskva 1980, intervjuer med honom och osignerade kommentarer. Dr Butejkos budskap är minst sagt okonventionellt. Alla har vi fått lära oss hur nyttigt det är att "andas djupt" och att "fylla kroppen med syre". Men Butejko påstår tvärtom: de flesta människor andas fel och har alldeles för mycket syre i sina vävnader. Syrets roll är överskattad - kolsyran är desto viktigare. För mycket syre är den direkta orsaken till en hel rad vanliga sjukdomar. För att bota dem ska man ägna sig åt kolsyreträning. Den innebär dels och främst att lära sig en annan andningsteknik - att andas mindre och ytligare så att kolsyrehalten i blodet ökar. Dessutom behövs fysisk träning och riktig kost, i princip "hälsokost", och avhållsamhet från alla stimulantia som tobak, kaffe och alkohol. Med denna regim, säger Butejko, kan de flesta sjukdomar botas helt eller i varje fall avsevärt lindras. Den som inte är sjuk blir i stället "superfrisk", får en otrolig kondition och behöver bara sova några få timmar om natten. Det sägs att ryska läkare har botat många patienter med tex astma bara genom att lära dem denna metod.

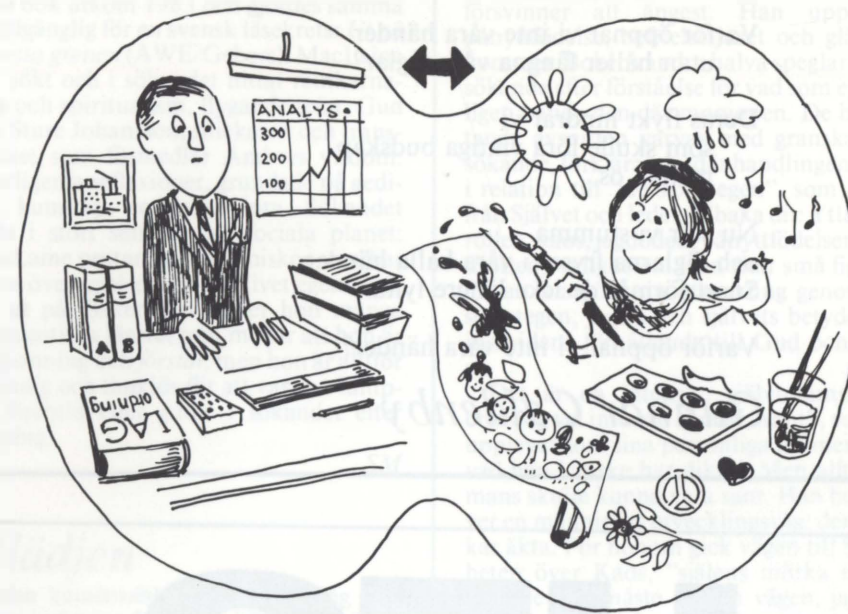
Det är en förbluffande läsning. Efter kolsyreträning ska man bli kunna klara en maximal andningspaus (den längsta paus man kan ta mellan två andetag, utan att först fylla lungorna med luft) på upp till fyra minuter. Själv klarar jag inte ens en minut, vilket anges som riktvärde för "normalandning". Tydligt hyperandas jag, som de flesta andra. Men jag minns mig Paul Bruntons gamla fina bok "Den hemliga vägen" (Larsons förlag 1973). På sidan 81 beskriver Brunton en indisk andningsövning för att ge inre frid. Den går ut på att minska andningsfrekvensen och andningsdjupet så att man till slut kan hålla ett dun framför näsan utan att det rörs av luftströmmen. Och hur var det med de indiska yogier som lät sig grävas ner och begravas levande under flera veckor (om man nu kan tro berättelserna)? Hade de kanske lärt sig kontrollera sin andning så att de liksom björnen bokstavligt talat kunde "gå i ide" och klara sig på den ytterst lilla syremängden i kistan? Så kanske det ändå ligger något i dr Butejkos

kätterska idéer. Han påpekar själv likheterna mellan sitt program och yogans andningsövningar. Jag tror jag ska börja kolsyreträna...

Stora hälsoguiden med undertitel *Idébok för ett rikare liv* har getts ut av ICA-förlaget. Den har 383 rikt illustrerade sidor i A4 och innehåller bidrag av 50 medarbetare, de allra flesta svenskar men några utrikes. Innehållet är indelat i huvudavsnitten Bättre kondition och figur, Åt dig till hälsa, Sköt om din kropp, Lär dig slappna av, Kärlek i nöd och lust, Livets villkor, Hjälp dig själv, Läkekunst och helhetssyn, Terapi i en ny tidsålder. En lång rad motionsaktiviteter, sporter, dieter, meditations- och avslappningstekniker, terapier och filosofier presenteras i översiktliga artiklar, illustrerade med foton (många i färg) eller smålustiga teckningar. Några artiklar ger tillräckligt material för att börja öva exempelvis avslappning direkt efter boken, men de flesta är orienterande. Det är en väldigt stimulerande bok att bläddra i och låta sig inspireras av. Jag tycker det är mycket glädjande att en sådan bok kan göras i Sverige, till omväxling med alla böcker från USA som översvämmar marknaden. Märkligt nog kostar den inte mer än ca 160 kr. En sådan uppslagsbok är ett fint komplement till de mer detaljerade handledningarna. Hjälp dig själv så hjälper du Gud!

Nils-Olof Jacobson

Den vänstra hjärnhalvan har överbetonats i vårt samhälle. Genom avslappning, meditation och positivt tänkande kan vi ge höger hjärnhalva sin chans.

Ur boken "Stora Hälsoguiden"

**Vad är livet?
Vad är döden?
Vad finns det för gudsbilder?
Vad är en människa?
Finns det reinkarnation?
Vad är ont?
Vad är gott?**

Stora frågor — sådana vi undviker att tala med varandra om därför att de är för stora. Eller de skjuts undan i den vanliga vardagslunken.

HANS GRANLID har sammanfört en kristen, en hedning, en ateistisk naturvetare, en marxist, en religiös sökare och en vardagsmänniska. Under en veckas tid samtalar de om "de stora frågorna."

Den som följer detta diktade samtal i boken dras själv med i det. Boken inspirerar till att söka, att ompröva och framför allt till att ställa de viktiga och livsavgörande frågorna.

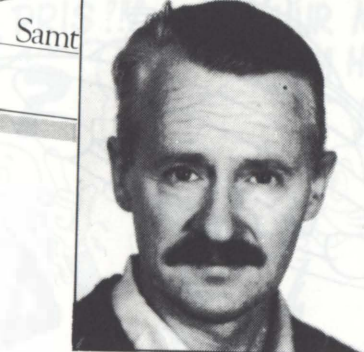
ISBN 91-526-1081-0
INBUNDEN
CA 86:-

Verbum

Box 1501, 125 25 ÄLVISJÖ. Tel 08-86 03 40

Hans Granlid
**KORS
DRAG**

NYHET!

VÅRA HÄNDERS FÅGLAR

Varför öppnar vi inte våra händer
utan håller fångna våra fåglar?

Deras flykt hindrar vi
som skulle föra viktiga budskap
mellan os.

Nu står vi stumma
och fåglarna fryser i våra kalla händer.
Snart förmår de icke längre lyfta.

Varför öppnar vi inte våra händer?

Gunnar Caldenby

UFO

UFO-AKTUELLT — Sveriges största facktidsskrift i UFO-frågor — utges av Riksorganisationen UFO-Sverige. Den vill seriöst och sakkunnigt informera om UFO-händelser som inrapporterats från Sverige och andra länder. Ex. på innehåll i tidigare nummer: Redan forntidens folk såg UFO — Gåttfullt UFO över Norrland — Eldfärgat hjul på Södermanlands himmel — Schaubergers "flygande tefat" från 1945 — Gösta Linderholms "UFO-film" — UFO-krascher i USA — Forntidens teknik — Keopspyramidens gåtor — Flygande vimanor från gamla Indien — Data, god hjälp inom dagens UFO-forskning — Astronomiska rön — Från det oförklarliga värld — Orter i Sverige där många UFO-observationer görs — Svenska UFO-vittnen träder fram och berättar...

Fatta genast pennan och beställ intressant provex. av tidskriften i fyrfärgstryck genom att bifoga 10 kr i brev adresserat till: UFO-AKTUELLT, Box 175, 733 00 SALA.

Shamanens väg

Om man vill ta reda på vad en tårta är, så är väl det naturliga att man tar en bit tårta och smakar på den, äter upp den. Vore det inte helt meningslöst att noggrant börja iaktta tårtan, beskriva dess färg, dess form, berätta vad den är bakad av, för att sedan gå hem utan att ha rört den? Trots att det kan tyckas självklart att ett sådant tillvägagångssätt vore lönlöst, så är det just denna märkliga mall som antropologer och religionshistoriker i hundra år har arbetat efter när det gäller forskning i shamanism. (Shamanism är beteckningen på en samling extastekniker hos många olika folk i främst nordliga trakter.) Man har beskrivit shamanismen utifrån, utan att själv prova metoderna, utan att själv försöka sätta sig in i shamanens erfarenheter. Man har aldrig smakat på tårtan. Och då missar man också det som shamanismen egentligen handlar om: de extatiska upplevelserna och visionerna. Enligt shamanismens teori får man genom dessa extastillstånd direktkontakt med den andliga världen. Oavsett hur man vill förklara extastillstånden är det ändå de som är tårtans smak i shamanismen.

Jag medger dock att denna utanförstående forskning ändå varit värdefull, eftersom forskarna har dokumenterat många shamaniska traditioner och fenomen.

Nu har det kommit en bok där en forskare beskriver shamanismen inifrån, *Shamanens väg - En vägledning till kraft och helande* (Bokförlaget Korpen, 1983), av Michael Harner, professor i socialantropologi i New York. Till skillnad från Castanedas böcker är Harners arbete inte så mycket en återgivning av författarens egna upplevelser som, i första hand, en praktisk vägledning i shamaniska extastekniker. Boken är lättfattlig och överskådligt upplagd. Vi får lära oss hur man gör den sk shamaniska resan till underjorden,

**CENTER för
HELHETSSYN
och HEALING**
kurser, behandlingar,
utbildning
Box 3735, 792 00 Mora
0250/602 05, 0486/218 19

liksom metoder för helande, shamanisk dans, osv. Harner berättar också vilka hjälpmedel man behöver, nämligen trumma och skallar.

Ett centralt begrepp inom shamanismen är skyddsdjuret eller kraftdjuret, dvs den eller de skyddsandar som varje människa har. Enligt shamanismen gäller det att hålla uppe en kontakt med sitt eller sina kraftdjur för att hålla sig frisk och lycklig. Här rör tyvärr översättningen ihop begreppen. Att översätta *animal guardian* eller *guardian* med "djurväktare" resp "väktare" är vilseledande, eftersom "väktare" står för något helt annat än skyddsdjur inom shamanismen. Skyddsdjur och beskyddare tror jag är bättre översättningar. "Väktaren" eller "väktaren vid tröskeln" är inte ett kraftdjur, utan ett väsen som är uppbyggt av summan av det som man inte vill kännas vid i sig själv, allt det som man fruktar. Detta väsen står som en hindrande väktare på tröskeln till den andliga världen så länge man inte gjort upp med dessa förträngda, skugglika egenskaper hos sig själv.

Harners bok ger också en inblick i den världsbild som hänger samman med de shamaniska extasteknikerna. Centralt i denna kosmologi är att man menar att världen måste hållas i balans, alltings samhörighet får inte rubbas ur sin jämvikt. Man söker den shamaniska kraften för att "kunna samverka med sina fränder och för att kunna leva i glädjefull samexistens i harmoni med naturens helhet", som Harner skriver. I vår av industrialism och materialism präglade tid tror jag det behövs vägledning i hur vi kan upprätthålla en kontakt med naturens krafter för att därigenom skapa balans mellan människa, djur, växter och mineraler. "Shamanens väg" ger en sådan vägledning.

Michael Harners ABC-bok i shamanism är oundgänglig för alla som vill prova de shamaniska metoderna och för alla som vill sätta sig in i shamanens sätt att se på världen.

Mikael W Gejel

Stjärna som söker

Shirley MacLaine är stjärna inom film och showbusiness. Hennes tredje självbiografiska bok utkom 1983 och gjordes samma år tillgänglig för en svensk läsekrets: *Ut på yttersta grenen* (AWE/Gebers). MacLaine har sökt och i sökandet hittat reinkarnation och spiritualism, flygande tefat, Gud och Sture Johansson, snickaren och transmediet som förmedlar Ambres visdom. Intelligent reflexion, grundade på gedigen kunskap, redovisas inte. Sökandet hålls i stort sett på det sociala planet: MacLaine pratar med människor som har naiva övertygelser om vad livet egentligen går ut på. Säkerligen finner hon många entusiastiska läsare, som menar att hon är djupsinning och *förstår*, men hon är alltför okunnig och tanklös för att vara en lämplig förebild eller guide i sökandet efter sanning.

SM

Glädjen

"I den katastrofala kulturskymning som råder i vårt land, har jag känt mej nödsakad att skriva denna bok som jag nu ger ut, 'Glädjen'. Den skall ses som en utmaning mot kyrkan i första hand, mot psykiatri i andra hand. Båda har misslyckats med att hjälpa människan ur hennes lidande." Så presenterar Bo Nässil sin bok *Glädjen* (443 s, Artograf förlag, Simrishamn).

Bo berättar i bokens ena halva om sitt liv, i korta avsnitt, från barndomen till nu. Minnesbilderna kommer och går, blandas från olika perioder till ett mönster som kan verka förvirrat och kaotiskt. I nio års tid åkte han ut och in på psykiatriska kliniker, fick elchocker och tjugotre olika preparat mot sin ångest. Han försöker spåra ångestens ursprung och finner den i skrämda upplevelser i en grym och känslolatt barndom. Han upptäcker hur beteendemönster som då kanske kunde fungera som skydd mot en fientlig omvärld fortfarande följer honom som

vuxen, fast de nu inte längre har någon funktion.

Så en morgon i april 1978 händer plötsligt något: på mindre än en minut försvinner all ångest. Han upplever pånyttfödelse, befrielse, glädjen kommer. Bokens andra halva speglar hans sökande efter förståelse för vad som egentligen hände den där morgonen. De berättande avsnitt varvas med granskande, sökande, förklarande, där handlingen sätts i relation till "de sex stegen", som utgår från Självet och leder tillbaka dit: Ytlaget, rollen, kaos, jagdöden, pånyttfödelsen (befrielsen), saligheten. Han ritar små figurer för att klargöra sin utveckling genom de sex stegen, jagets och självet betydelser, individens förhållande till Gud och allt.

Det är en intensiv, självutlämnande bok. Jag vet inte vad som är "sant", vad Bo upplever som sina personliga minnen och vad han kanske har diktat. Men alltsammans skulle kunna vara sant. Han beskriver en människas utvecklingsväg; den verkar äkta. För honom gick vägen till Saligheten över Kaos, "själens mörka natt". Kanske alla måste gå den vägen, jag vet inte. Boken ger i varje fall inspiration att lämna Jagets fängelse och nå fram till Självet.

I ett medföljande brev "till en kritiker" ger Bo en liten berättelse som är hela boken i koncentration: "När jag bodde på Falugatan i Stockholm, trängde det upp maskrosor genom asfalten. Portvakten blev galen, näst intill vansinnig. Han slet bort dem, grävde upp roten, cementerade igen hålen. En vecka senare hade de åter trängt igenom. I sin förtvivlan över livets egen, inneboende styrka började han supa. Det är ingen skillnad på den kraft som finns i en maskros, och den kraft som utgår från Självet. Den är till för att bryta igenom varje lager, varje struktur. Ut till livet, ljuset och befrielsen. Åter bli levande."

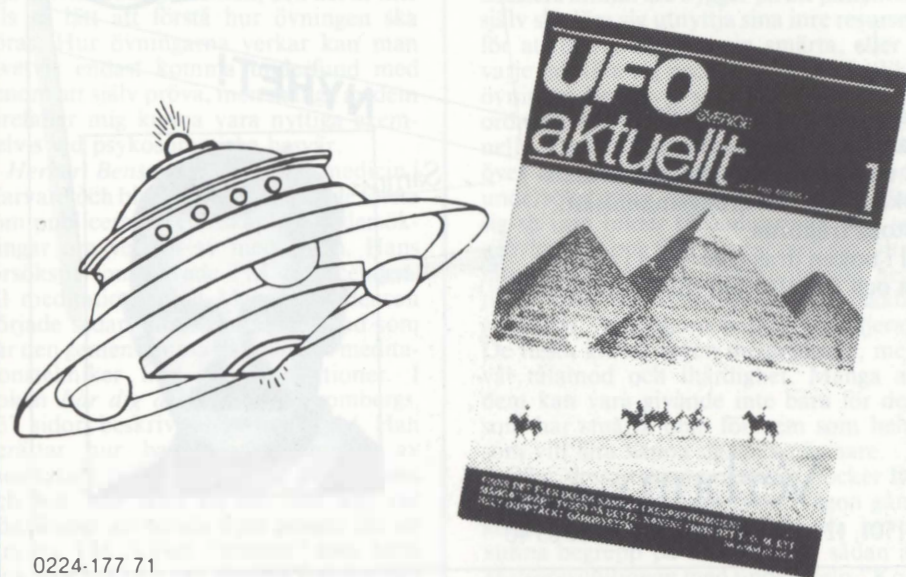
"Glädjen" är en bok som kan hjälpa läsaren att bli mer levande.

Nils-Olof Jacobson

Av Sven Rosén

PROFETEN

RESUME: PROFETEN HAR UPPFUNNIT EN TIDSMASKIN VID NAMN EMMA, OCH VARJE GÅNG SOM HAN ÅTERVÄNDER MED EMMA TILL EN TIDPUNKT INNAN HAN HAR GETT SIG IVÄG UPPSTÅR EN FÖRDUPLING. DETTA ÖPPNAR OANADE KOMMERIELLA MÖJLIGHETER SAMTIDIGT SOM SERIEN HOTAS AV ÖVERBEFOLKNING...

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund

Ur Bokrevy nr 3, 1983

ALLMÄNT OCH BLANDAT

SAGAN, CARL. Brocas hjärna. A&K. Övers fr eng av Tönis Tönnisson. Orig:s titel: Broca's brain. 406 s. Litt.

Bh BN 0683761-79
Boken består av 25 fristående kapitel, som vart och ett utgör en avslutad artikel. Första kapitlet, som gett boken dess titel, innehåller reflektioner med anledning av kuriösa ting i ett Parismuseums samlingar, andra artiklar behandlar magi, vidskepel-se, kvasivetenskap, religion etc. Flertalet är dock astronomi, såväl modern astro-nomi som aspekter på vetenskapens histo-riska utveckling, och astronomin finns som bakgrund även i de artiklar som avhandlar andra ämnesområden. Sagan är framför allt planetforskare, och som sådan intresserad av frågorna om livets upp-komst och utbredning i kosmos. Detta dominerar också boken. Framställningen är essäartad, och även om inga speciella förkunskaper krävs, förekommer ofta termer och åsyftningar som inte torde vara bekanta för flertalet läsare. Att översätta Sagans engagerande men komplicerade text har inte varit lätt. Resultatet är inte heller alltigenom lyckat. Översättaren har inte behärskat den astronomiska terminolo-gin, och trots fackgranskning kvarstår många felaktigheter och underliga påstå-enden. Artiklarna i boken publicerades ursprungligen 1974-79, varför en del detaljuppgifter är något inaktuella. Främst vänder sig boken till astronomiintresse-rade, men det Sagan säger om livsåskåd-ningsfrågor i allmänhet förtjänar läsas av en vidare krets. Hans rationella skepticism är vägfarande.

Gunnar Larsson-Leander

RELIGION

BAILEY, ALICE A. Glamour: ett världsproblem. Stiftelsen tibetanens bok-fond. Övers fr eng. Orig:s titel: Glamour: a world problem. 192 s. Reg

Cn BN 0685016-81
Alice Bailey är en av de mest respekterade företrädarna för den esoteriska traditio-nen. Denna bok innehåller instruktioner från hennes tibetanska lärare till en grupp lärjungar och behandlar från en esoterisk synvinkel orsaken till och egenskaper-na hos de illusoriska föreställningar av emo-tionell och intellektuell natur som driver och motiverar oss alla, förvränger vår verklighetsuppfattning och därmed ger upphov till våra problem och konflikter. För att bearbeta och upplösa dessa vanfö-reställningar, glamourer, ges anvisningar för olika meditativa metoder som syftar till att utveckla intuition och självinsikt. I en tid då frontlinjerna inom psykologin börjar beröra områden som de intuitiva kunskapsvägarna sedan länge behandlat kan denna framställning ge värdefulla

uppslag till fördjupad förståelse av driv-krafterna bakom individuellt och kollek-tivt mänskligt beteende.

Stefan Heinstedt

JOHANSSON, RUNE E A. Buddhis-mens psykologi. Enligt de äldsta källorna. Studentlitt. 142 s. Litt.

Cm BN 0685327-67
Den internationellt välkände buddholo-gen Rune E A Johansson hade färdigställt detta manuskript före sin död våren 1981. Den buddhistiska psykologin är presente-rad under välkända rubriker: Medvetan-de, Perception, Känsla, Motivation, Emo-tion, etc. Här ger buddhismen välgrun-dade alternativ till västerländsk psykologi. Livsåskådningsmässigt berikas man av framställningarna av människan och verk-ligheten; om jaget och sinnet, om världens dynamiska natur, om den moraliska världsordningen, om meditationen som metod och om det buddhistiska livsmålet. Källorna är en homogen samling av de äldsta skrifterna i fräscha översättningar. Boken är lätt att tillgodogöra sig. Den fyller ett behov av kurslitteratur i reli-gionshistoria och kan klargöra samman-hangen för lärare i religionskunskap. Generellt kan sägas att den ger viktig och riktig information till alla som är intresse-rade av buddhismen.

Jan Ergardt

FILOSOFI OCH PSYKOLOGI

HÅKANSON, KAJ. Ovetande och ve-tande. Korpen. 270 s. Litt.

D BN 0685025-8E
Boken spänner över ett vitt fält av viktiga samhällsproblem på ett vetenskapsteore-tiskt och filosofiskt plan. Kaj Håkanson behandlar frågor som livligt diskuterats i sociologi och psykologi, men från nya och originella utgångspunkter. Många av frå-geställningarna kan man känna igen från litteraturen, men Håkanson närmar sig från perspektiv som aldrig tagits upp på allvar. Förf refererar och diskuterar idéer han funnit i den tibetanska buddhismen eller hos den indiske tänkaren Krishna-murti, och de "gamla" problemen och teserna får plötsligt nya och tankeväck-ande dimensioner. Han ställer tanken mot andra och nya perspektiv och ger proble-men nya och spännande dimensioner. Framför allt har han hämtat näring från den tibetanska laman Tartang Tulkus bok Time, space and knowledge och tillämpar dess tankar på ett fruktbart sätt på vår västerländska vetenskap. Liksom Håkan-sons tidigare bok, Dubbla verkligheter (1981), är detta en bok att umgås länge med, en bok inte bara för samhällsvetare och filosofer utan lika mycket för alla med intresse för livsproblem. Boken avslutas med en 4-sidig litteraturförteckning.

Jan Bärmark

SKOLIMOWSKI, HENRYK. Ekofilo-sofi – att forma en ny livstaktik. Akadem-litt. Övers fr eng av Richard Matz. Orig:s titel: Eco-philosophy. 173 s.

D BN 0685683-CF
Filosofiprofessorn Henryk Skolimowski gör här ett generalangrepp på modern empirisk och analytisk filosofi på den materialistiska, sekulariserade och livs-meningsointresserade världsbild den en-ligt honom givit upphov till, vilken i sin tur är roten till de flesta av världens problem. Mot den ställer han sin eko-filosofiska syn på världen, människan och hennes roll i den. Det är en handlingsin-riktad, värdecentrerad, helhets- och sam-manhangsseende filosofi i vilken livsme-nings-, självförverkligande- och fräls-ningsfrågor är centrala och enligt vilken vi bör se oss själva som stadda i utveckling mot höga mål. Boken, som lämpligen bör sessom en programskrift för någongren av den brokiga "New Age-rörelsen", är per-sonligt engagerad och i mycket tankvärd. Framställningen är relativt populär och oargumenterad. Den är välskriven och, med undantag av ett fåtal facktermer, lättläst. Richard Matz har gjort en god översättning.

Åke Sander

TEKNIK, INDUSTRI OCH KOMMUNIKATIONER

EVANS, HILARY. UFO. Förlagshuset Fyris. Övers fr eng av Ulf Kihlberg. Orig:s titel: UFOs the greatest mystery. 95 s. Ill.

Prde BN 0685924-23
Boken ger en mycket kortfattad och över-siktlig presentation av en rad spektakulära UFO-observationer. En del vittnen har enbart märkliga ljusfenomen att komma med, medan andra säger sig ha haft den nervpirrande förmånen att få bese tefaten från insidan. Någon allvarlig diskussion om dessa fenomen är det dock inte fråga om. Tänkbara naturliga förklaringar be-handlas, om de alls förekommer, ytterst summariskt. Seriösa vetenskapsmän som Condon och Menzel avfärdas i ett par meningar. Men kanske kan de många vackra och fantasieggande illustrationerna ge en viss kompensation för den innehålls-liga torftigheten.

Ingemar Nordin

EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

HENDERSON, HAZEL. Det falska prästerskapet. En analys av nationalekon-omins kris och industrisamhällets utveck-lingsmöjligheter. W&W. Övers fr eng av Gunilla Lundborg. Orig:s titel: The poli-tics of the solar age. 280 s. Litt.

Qa BN 0685569-X1
Under parollen "Tänk globalt, handla lokalt" går Hazel Henderson till attack mot industrisamhället, oavsett om det är kapitalistiskt, blandekonomiskt eller so-cialistiskt. Hon anser att tiden är mogen för en ny ekonomisk världsordning base-rad på bl a ekologiska och biologiska sam-band, regional bärkraft och termodyna-miska lagar. Den politiska vänster-höger-skalan och vetenskapernas fragmentering

och förmenta värderingsfrihet måste vika för helhetssyn och intuition. Detta gäller inte minst den moderna nationalekonom-in, som Henderson underkastar en ingå-ende granskning. Sammanfattningsvis är kritiken väl genomförd, till skillnad från alternativen, som har smak av både anarki och mysticism. Boken fyller högt ställda krav på spänning och formuleringskonst men vänder sig ej till nationalekonomiskt obevandrade. Framställningen är kom-pletterad med en utförlig och kommente-rad litteraturförteckning. Översättning och fackgranskning gör ett vederhäftigt intryck.

Patrik Richter

IDROTT, LEK OCH SPEL

MALMSTRÖM, ROBERT. Astrolo-gins verklighetsförankring. Spektra. 240 s. Ill

Rd BN 0685705-60
Ingen ände är på det myckna astrologibok-skrivandet, men denna volym tycks mig höra till de bästa i branschen, saklig, bred och ganska objektiv. Förf redovisar fylligt både astrologins idéer och metoder och en hel del astronomi, och diskuterar astrolo-gins krav på att gälla som vetenskap på ett ganska vänligt sinnat men ingalunda blint troende sätt. Mycket bygger på lösas sand, enligt Malmström, och om astrologin skall fungera krävs en rejäl modernisering. Då skulle det t ex kanske visa sig att vårt DNA (= eng deoxyribonucleic acid, bärare av arvsmassan i levande organismer) påverkas av de ännu inte helt bevisade gravita-tionsvågorna, och astrologin skulle få en äkta naturvetenskaplig grund att stå på. Boken rymmer också en hel del anvisning-ar, dataprogram och förslag till egna undersökningar. Boken är litet snårig och komprimerad ibland, men på det hela taget lättläst och på behagligt avstånd från den enklare litteraturen i genren.

Roland Adlerberth

NATURVETENSKAP

ECKHOLM, ERIK P. Hotet mot det levande – en social utmaning. Jordens Vänner. Övers fr eng av Bengt Cete. Orig:s titel: Disappearing species – the social challenge. 32 s. Ill.

Ue BN 0684923-5E
I koncisa och väl dokumenterade kapitel diskuterar Jordens Vänner de problem som mänskligheten står inför. Vi tror oss veta att 1,5 miljoner arter är borta från vår planet före år 2000 men fortsätter ohäm-mat att skövla livsmiljöer, speciellt i de fuktiga delarna av tropikerna. Nationella och inernationella organisationer gör akt-ningsvärda insatser men knappast av den omfattning som vidmakthåller den gene-tiska basen eller bromsar den biologiska utarmningen. Vem betalar priset för åtgär-der som ger social rättvisa? Vad måste prioriteras nu? Den lilla boken framför sitt budskap på ett övertygande sätt. Den är lättläst och rekommenderas i synnerhet dem som kan och vill göra något innan det är för sent.

Jan Davidsson

Om ni bara ville öppna era ögon
så skulle ni få se
att livet är ett klassrum i en skola.
Ni lär er saker hela tiden;
ni tillägnar er de mest underbara sanningar
som blir som en del av er själva;
ni kommer att finna
att ni förkroppsligar dem,
levandegör dem.

Det kanske tar tid
men förr eller senare kommer detta att ske;
hur fort det kan ske beror på er själva.
Om ni vill kan ni lära snabbt,
men ni kan också göra försök på egen hand
och pröva era egna metoder
som kanske är mer tidsödande.

Vad ni gör
och hur ni gör det är er egen sak.
Jag är här för att visa er vägen,
men det är ni som ska gå den.
Ingen annan kan gå vägen åt er,
ingen annan kan leva era liv åt er.

Vad gör ni med era liv?
Nöjer ni er med att strosa genom livet
göra vad som faller er in –
leva som ni har lust
utan att ägna någon annan en tanke?
Det står er fritt att leva så.
Många många människor lever på det sättet
och så undrar de
varför är de så olyckliga och otillfredsställda.

Det är endast genom att ni lär er glömma det egna jaget
och leva för andra
som ni kommer att erfara verklig sinnesfrid
och sann förnöjsamhet.

Lär er att ge och inte bara ta hela tiden.
Har ni tänkt på att ni kan ge på ett plan
och ta emot på ett annat?
Livet bygger på ömsesidighet –
ett oupphörligt givande och tagande.
Jag säger er om och om igen
att ni inte kan leva bara för er själva
och erfara verklig lycka och tillfredsställelse i livet.

Lev för helheten
ge till helheten
och var hela.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Meningsbrytningar

I detta nummer införs vår fjärde artikel om "eldgång" i år. Vi har också tagit upp ämnet tidigare. I nr 2, 1968 berättade Sverre Holmsen om hur han gick på eld på Tahiti. "... Alltså steg jag barfota ut på ummun - - - och jag kom över till andra sidan utan minsta skada. - - - Tuaræ såg ner på mig och sade allvarligt: Du har själv sett, att människans själ är överlägsen den starkaste eld." I nr 9, 1972 berättade Harald Bergestam om hur han bevittnat en rituell vandring med bara fötter över heta stenar på ön Raiatea. "Stengatan var het. Hettan kändes på ett par meters avstånd, och pinnar och löv, som jag kastade på stenarna på prov, förkolnade genast. Följande dag vid tiotiden på förmiddagen gick jag tillbaka till ritualplatsen. Stenarna var fortfarande så heta att värmen kändes på en meters håll. Jag kunde lägga handen på en del av stenarna, men bara för ett ögonblick - sedan hettade det till."

Örjan Björkhem menar att det finns ett äkta eldgångsfenomen, men att Tolly Burkans kurser är en bluff. Ingen kan hinna bränna sig genom att gå några få steg över en kort matta av glödande kol. Experimentet är riskfritt, menar han.

Ja, alla klarar det ju. Det tyder på att risken är liten, när kolmattan är kort.

Göran Rosenberg från TV gick, Erik Sidenblad från SvD gick, Örjan Björkhem gick och Jan Fjellander, Per och Gita Sellmann, Nils-Olof Jacobson och en rad andra. Ingen blev skadad. Några fick blåsor under fötterna.

Örjan säger:

- Det skrämmar mig att så många är villiga att gå ut och intyga att de varit med om något "övernaturligt" bara för att de upplevt det så.

Han tycker att bl a vissa kännare av det paranormala varit för lättsuggerrade.

I detta nummer finns också diskussionsinlägg om Gamla testamentet och Jesu uppståndelse. Religiösa frågor kan vara känsliga att dryfta, men överrabbinen Morton H Narrowe, docenten Sten Philipson och redaktören Östen Kjellman gör det med stil och gott humör, på ett intellektuellt plan.

Intresset för att granska Bibeln kritiskt och för en sanningsvärdering av kristendomen är annars inte stort i vårt land. I Sökaren införs många artiklar som knappast skulle publiceras någon annanstans. Vi är unika i vårt letande efter sanningen...

SM

Meningsbrytningar

Nr 1, 1984

Örjan Björkhem: <i>Eldgångsbluffen</i>	2
Åsa Freij: <i>Zen-konferens i Stockholm</i>	4
Peter R Meyer: <i>Sverre Holmsen, kosmopolit</i>	6
Margareta Sundgren-Danell: <i>Har våra problem sin rot i tidigare liv?</i>	10
<i>Magnetbehandling vilar på vetenskaplig grund</i>	11
Leif Eriksson: <i>Intervju med Sir George Trevelyan</i>	12
Lennart Lidfors: <i>Livet efter Domedagen</i>	16
<i>Monica på Vattumannen</i>	18
Lars Lundmark: <i>Konferens om shamanism</i>	20
Sten Philipson: <i>Vad betyder Jesu uppståndelse?</i>	22
Morton H Narrowe: <i>GT är inte judendomen</i>	26
<i>Moseböckerna</i>	28
Nils-Olof Jacobson: <i>Ord och toner</i>	33
Nils-Olof Jacobson: <i>Böcker för hjälp-dig-självare</i>	34

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansv. utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054/ 11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (10 nr) 110:-
Halvår 60:-

Postgiro: 70 60 47-8
Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1 000:-, halvsida 600:-, småannonser, 20:- per spalt-cm, men minst 60:-.

Sättning:
Eurosats Fotosätter AB, Spånga
Tryck: Inter Offset, Stockholm

ISSN 0038-0504